

АГУУЛГА

БҮЛЭГ I. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА	2
<i>1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл</i>	2
<i>1.2 Төслийн талбайн байршил</i>	3
<i>1.3 Уурхай болон уулын ажлын төлөвлөгөө</i>	4-7
<i>1.4 Уурхай болон баяжуулах үйлдвэрийн барилга байгууламжууд, үндсэн тоног төхөөрөмж, дэд бүтэц:</i>	7-14
БҮЛЭГ II. ХӨХБУЛАГ УУРХАЙН 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН НИЙТ ЗАРДАЛ	14
БҮЛЭГ III. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	15-35
БҮЛЭГ IV. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	35-43
БҮЛЭГ V. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ	43-47
БҮЛЭГ VI. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	47
БҮЛЭГ VII. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	467
БҮЛЭГ VIII. ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	467-56
БҮЛЭГ IX. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	56-65
БҮЛЭГ X. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	635-74
БҮЛЭГ XI. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	Error! Bookmark not defined.
БҮЛЭГ XII. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БОМТ-Г ХЭРЭГЖИЛТИЙН НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	77-79

БҮЛЭГ I. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр:	“Хөх булаг алт-зэсийн үндсэн ордыг ил аргаар ашиглах” төсөл
Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуй нэгж, байгууллагын нэр:	“Вояжер минерал ресурсес” ХХК Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011299047 Регистрийн дугаар: 5502292
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:	Монгол улс, Улаанбаатар-13, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Олимпийн гудамж, Аюуд тауер, 10 давхар 1004 тоот
Байршил:	Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сум Улаан сайр 1-р баг
Утас:	+976-80093204, +976-99011189
Мэйл хаяг:	info@vmr.mn
Төслийн зорилго:	Хөх булаг алт-зэсийн үндсэн ордыг байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл багатайгаар ашиглаж, олборлолтын ил аргаар хүдэр олборлон эрдэс бүтээгдэхүүн (баяжмал) үйлдвэрлэн гадаад зах зээлд худалдаалах, улсынхаа валютын нөөцийг өсгөхөд хувь нэмэр оруулах, аж ахуйн нэгжийн хувьд санхүүгийн чадавхаа нэмэгдүүлэх, ажлын байр шинээр бий болгох, уулын үйлдвэрийн ашиглалт, баяжуулалтын технологи, уул геологийн нөхцөлийн судалгааны туршлага хуримтлуулах, төслийн ханган нийлүүлэлтэд орон нутгийн иргэдийг оролцуулахад төслийн зорилго оршино.
Тусгай зөвшөөрлийн дугаар:	MV-020591
Талбайн хэмжээ:	791.61 гектар

1.2 Төслийн талбайн байршил

Ашиглалтын талбай нь Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын Улаансайр 1-р багийн нутаг дэвсгэрт харьяалагддаг ба Улаанбаатар хотоос баруун зүгт 750 км, Баянхонгор аймгийн төвөөс баруун зүгт 120 км, Бөмбөгөр сумын төвөөс хойш 20 км-т байрладаг.

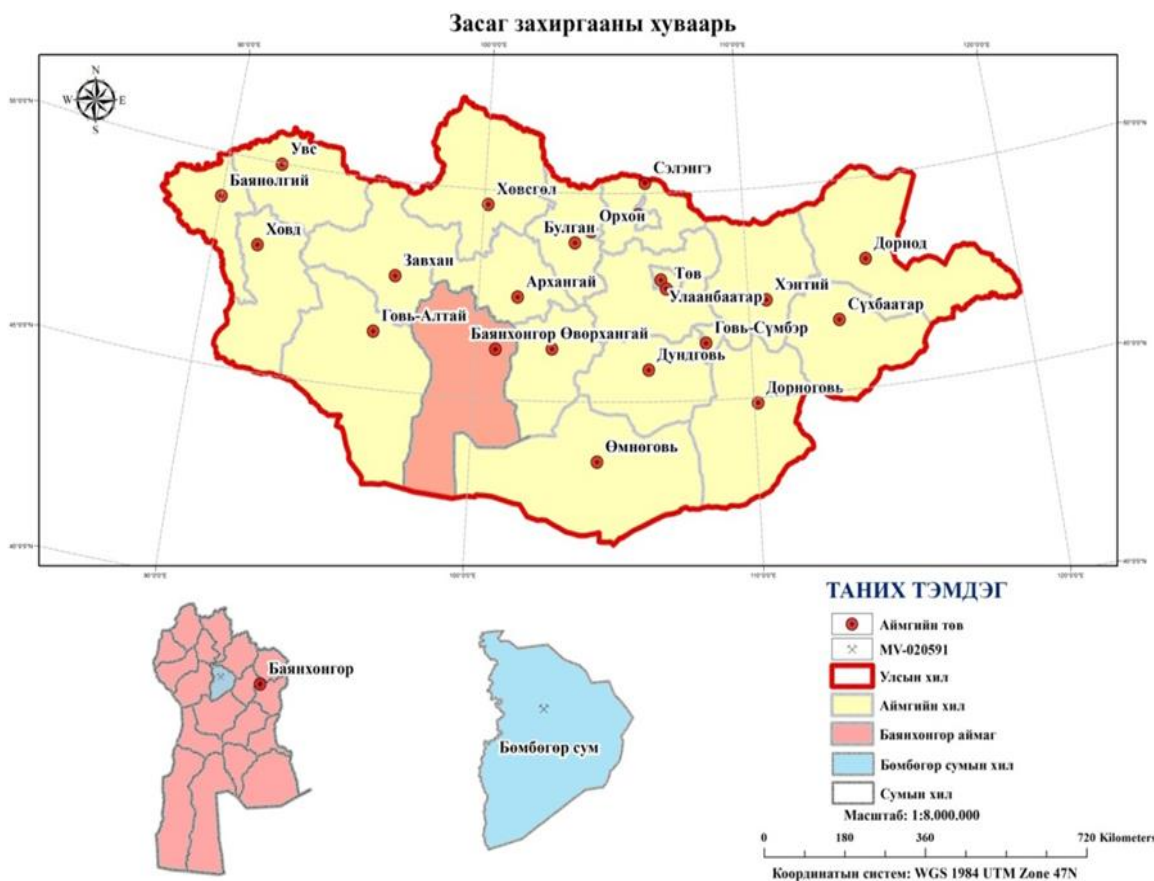
Талбайн хэмжээ: 791.61 га

Талбайн байр зүйн зургийн нэрлэбэр: L-47-56

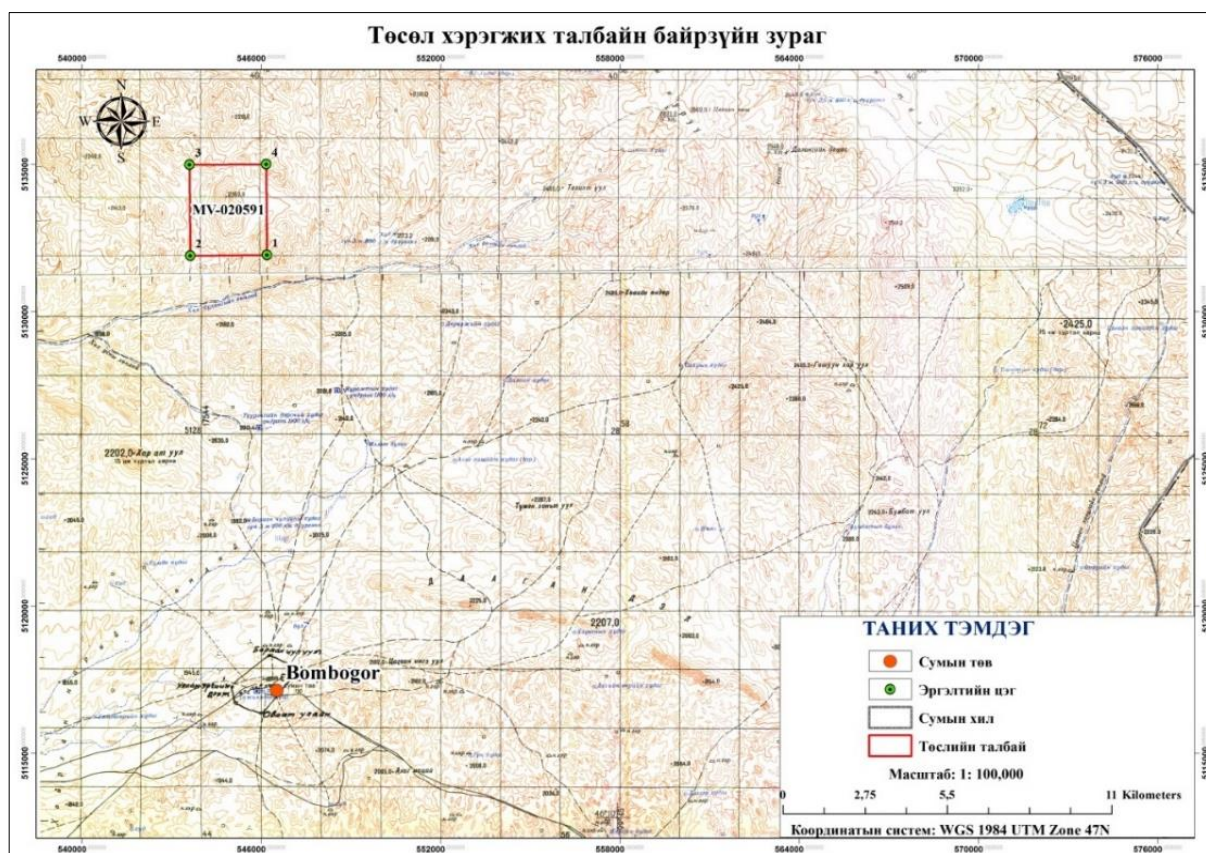
Хүснэгт 1. Ашиглалтын талбайн солбицол

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	Хүчинтэй (он/сар/өдөр)	Цэгийн дугаар	Уртраг			Өргөрөг		
			градус	минут	секунд	градус	минут	секунд
МУ-020591	2016-07-01 ээс 2046-07-01 хүртэл	1	99	36	0.48	46	20	21.58
		2	99	36	0.48	46	22	1.58
		3	99	34	0.48	46	22	1.58
		4	99	34	0.48	46	20	21.58

Төслийн ангилал: Хөхбулаг уурхай нь алт-зэсийн үндсэн ордыг ил уурхайн аргаар олборлох, боловсруулах уул уурхайн төсөл бөгөөд 2011 оноос тусгай зөвшөөрлийг шилжүүлэн авснаар хүдэр баяжуулах үйлдвэр барьж байгуулан ашиглалтад оруулах, тоног төхөөрөмжийг суурьлуулах, ажилчдын кемп байгуулах болон бусад тохижилтын ажлууд хийгдэж, баяжуулах үйлдвэрийг улсын комисст хүлээлгэн өгснөөр ил уурхайн олборлолт болон хүдэр баяжуулж боловсруулах үйл ажиллагаа явагдаж байна.

Зураг 1. Хөхбулаг уурхайн байршил

Зураг 2. Уурхайн байрзүйн зураг

Баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагаа: Баяжуулах үйлдвэр нь 2018 онд ашиглалтад орсон ба Shandong Huali Electric Motor Group болон Fulinkuangii компаниудын нунтаглан баяжуулах, шүүн өтгөрүүлэх багц тоног төхөөрөмжүүдийг угсарч суурилуулан ажиллаж байна. Уурхайгаас ирэх -400 мм-ийн ширхэглэлтэй хүдрийг 2 шатны бутлалт, 1 шатны нунтаглалтаар -0.074 мм (75-80%) болгож үндсэн болон 3 шатны цэвэрлэгээ, 3 шатны хяналтын флотациар баяжуулан алт-зэсийн хам баяжмал үйлдвэрлэх бөгөөд хаягдлыг өтгөрүүлэгч, шүүлтүүрийн тусламжтай шүүн шахаж хуурай хаягдал гаргана. Баяжуулах үйлдвэрийн жилийн хүчин чадал 89.74 мян.тн бөгөөд үйлдвэрийн үндсэн тоног төхөөрөмжийн ашиглалт 90%-тай ажиллана. Баяжуулах үйлдвэрийн технологийн хаягдлыг өтгөрүүлэх, шүүх төхөөрөмжөөр усгүйжүүлж, эргэлтийн усыг технологид буцаан ашиглах, үйлдвэрээс чийглэг багатай хуурай хаягдал хаях ба уурхайн ашиглалт дууссан хоосон орон зайд нөхөн дүүргэлт хийнэ.

“Вояжер минерал ресурс” ХХК-ийн Байгаль орчны үнэлгээ, холбогдох зөвшөөрлүүд:

Компанийн эзэмшдэг тусгай зөвшөөрлүүд:

Хүснэгт 2. Компанийн эзэмшдэг тусгай зөвшөөрөл

№	Тусгай зөвшөөрлийн төрөл	Дугаар	Хүчинтэй хугацаа
1	Ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл	MV-020591	2016.07.01-2046.07.01

Байгаль орчны холбогдох зөвшөөрөл

Хүснэгт 3. Холбогдох зөвшөөрлүүд

№	Зөвшөөрлийн зориулалт	Дугаар	Хүчинтэй хугацаа
1	Химийн хорт болон аюултай бодис ашиглах	0002653	2024.02.28
2	Усны боломжит нөөцийн дүгнэлт	01/365	2024.04.02
3	Ус ашиглах зөвшөөрөл	A/27	2024.06.26
4	Ус ашиглуулах дүгнэлт	E-2405-000009	2024.06.18
5	Хаягдал усны дүгнэлт	E-2407000150	2024.07.30
6	Химийн бодисын агуулахын дүгнэлт	05-04-002/130	2018.11.02
7	Хог хаягдал, бохир ус зайлуулах цэг тогтоох тухай	A/124	2019.10.21
8	Тэсэлгээний агуулах хүлээн авах, аюулгүйн бүс тогтоосон акт	19/32	2019.12.04

Газар ашиглалтын зөвшөөрөл

Хүснэгт 4. Газар ашиглах зөвшөөрлүүд

№	Газар эзэмших зориулалт	Гэрчилгээний дугаар	Газрын хэмжээ /га/	Хүчинтэй хугацаа
1	Уурхайн эзэмших	0000258567	791	5 жил

Байгаль орчны үнэлгээ

Хүснэгт 5. БОННУ-ний тайлангууд

№	БОННУ тайлангийн нэр	Батлагдсан он
1	Хөхбулгийн алт-зэсийн үндсэн ордыг ил болон далд аргаар ашиглах төслийн БОННУ-ний тайлан	2017
2	Хөхбулгийн алт-зэсийн үндсэн ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төслийн БОННУ-ний тайлан	2021

3	Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын нутагт орших “Вояжер минерал ресурс”ХХК Хөхбулгийн алт-зэсийн үндсэн орд 6,7,8,9-р биетийг ил уурхайн аргаар ашиглах төслийн БОННУ-ний нэмэлт тодотголын тайлан	2024
---	---	------

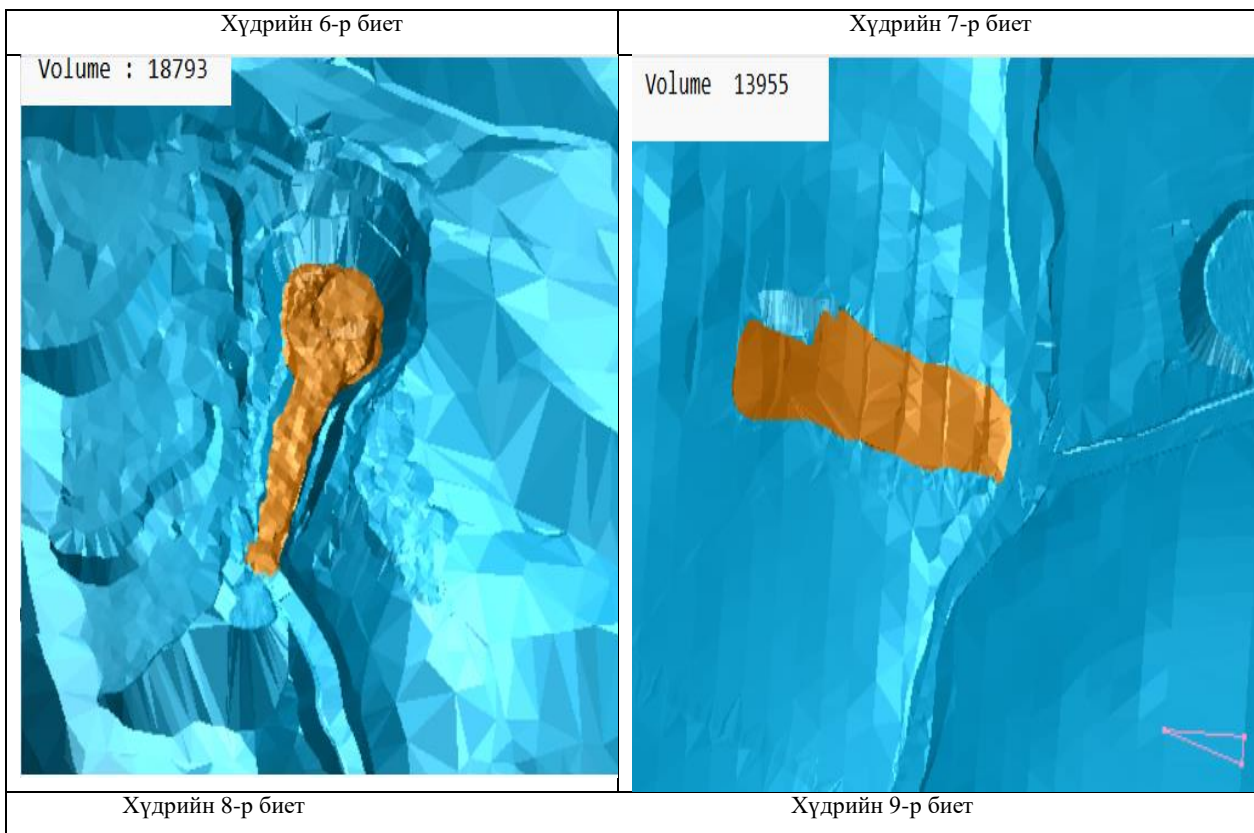
2024 оны ашиглалтын төлөвлөгөөний гүйцэтгэл:

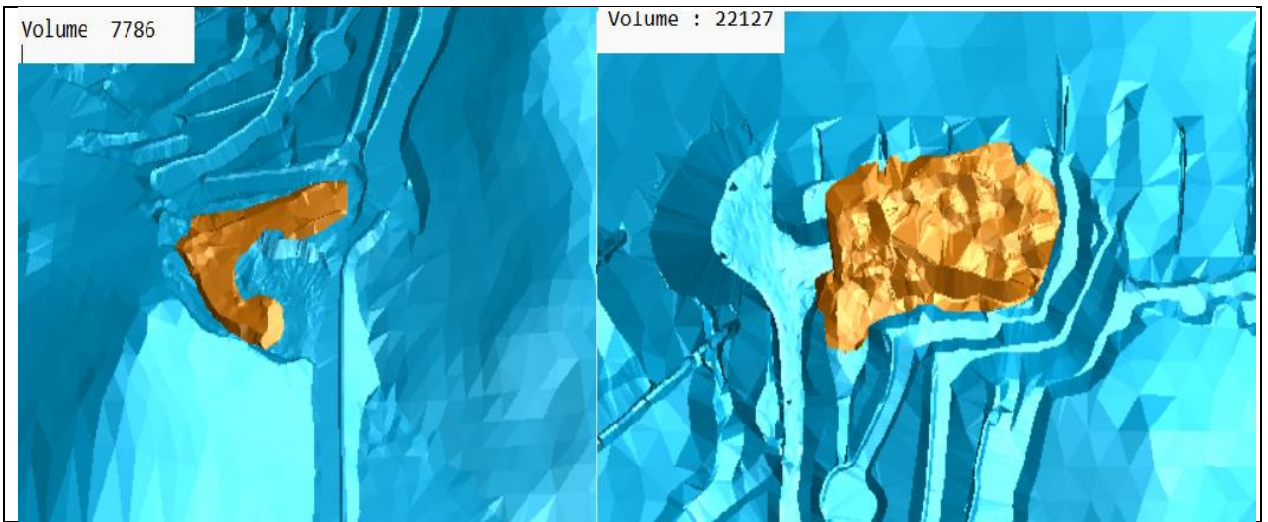
Уулын ажил: Тайлант хугацаанд ордын календарчилсан төлөвлөгөө гарган ажилласан. 6,7,8,9 хүдрийн биетийн ил уурхайгаас нийт 62661м3 уулын цул хөдөлгөснөөс хүдэр 2242.5 тн олборлон овоолго дээр нэмж буулгасан. Уулын мэдээгээр 2024 оны 10 сарын байдлаар нийт 65150 м3 хөрс хуулж, 33960 тонн хүдэр тээвэрлэж, өрөмдлөг 5208 м хийгдэж, тэсэлгээ 8986 м3 хийгдсэн байна.

Уулын хэсэг нь нийт 20 хүний бүрэлдэхүүнтэй, өдрийн 1 ээлжээр ажилласан. Хөрс хуулалт болон хүдэр олборлолтод САТ-349 маркийн экскаватор, хөрс болон хүдэр тээвэрлэлтэд HOWO маркийн 25тн-ын даацтай автосамосвал, хөрсний отвол түрж тэгшлэхэд Shantui SD-45 маркийн бульдозер, Sem-660B маркийн утгуурт ачигч зэрэг техникуудийг ашиглаж уулын ажлыг гүйцэтгэлээ.

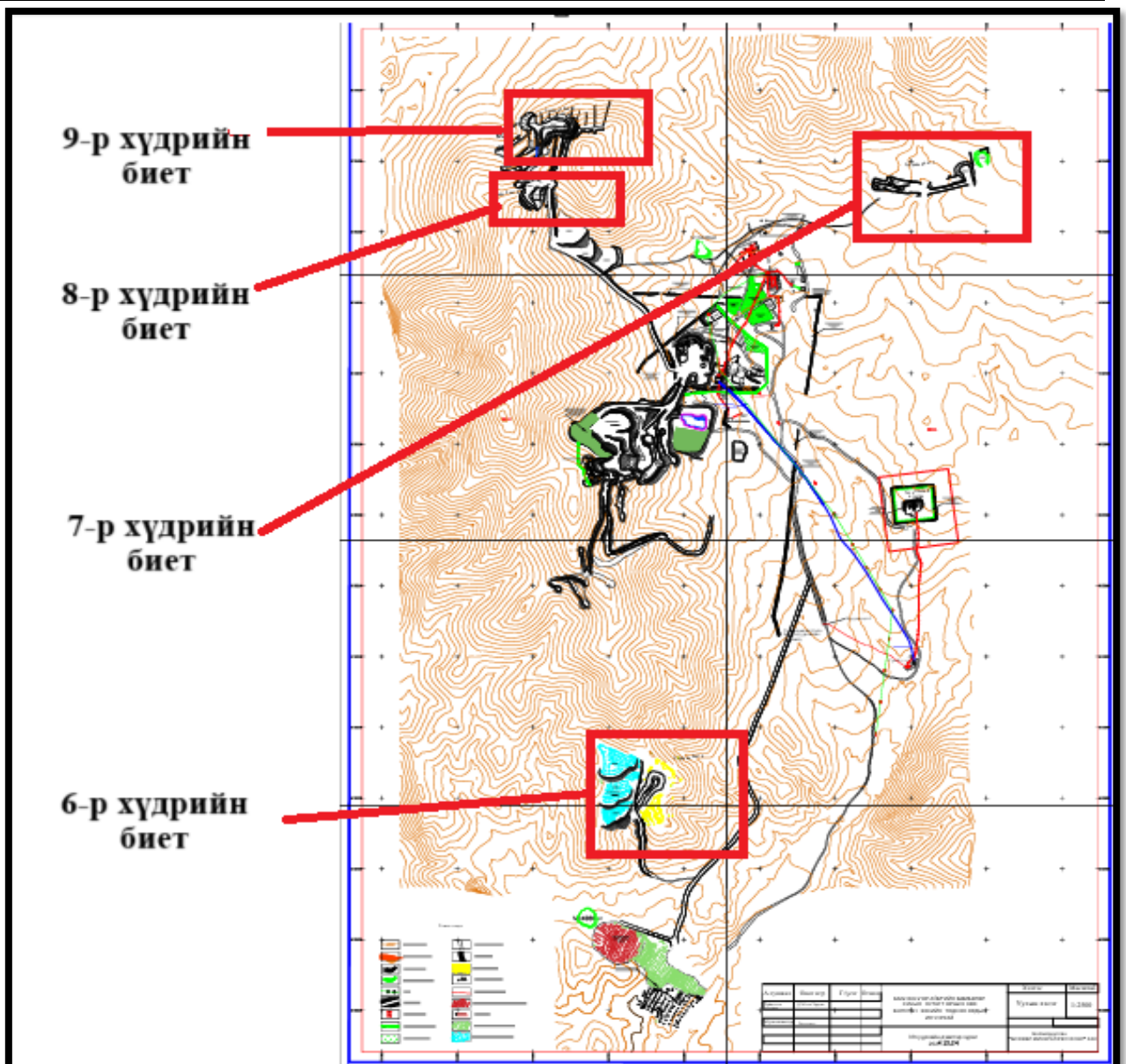
Хөрс хуулалт, хүдэр олборлолт, ил уурхай болон овоолго зохион байгуулалт: Ил уурхайн шимт хөрсийг хуулахдаа 0.2-0.5 метрийн зузаантай хуулан утгуурт ачигчаар автосамосвалд ачин уурхайн олборлолтын талбайн гадна удаан хугацаанд хадгалах овоолгод зөөвөрлөж хадгалсан ба үржил шимт хөрсийг уурхайн нөхөн сэргээлтэд эргүүлэн ашиглахаар нөөцөлж байна.

Уулын ажлыг ТЭЗҮ-нд тусгагдсаны дагуу гүйцэтгэж ажиллалаа.

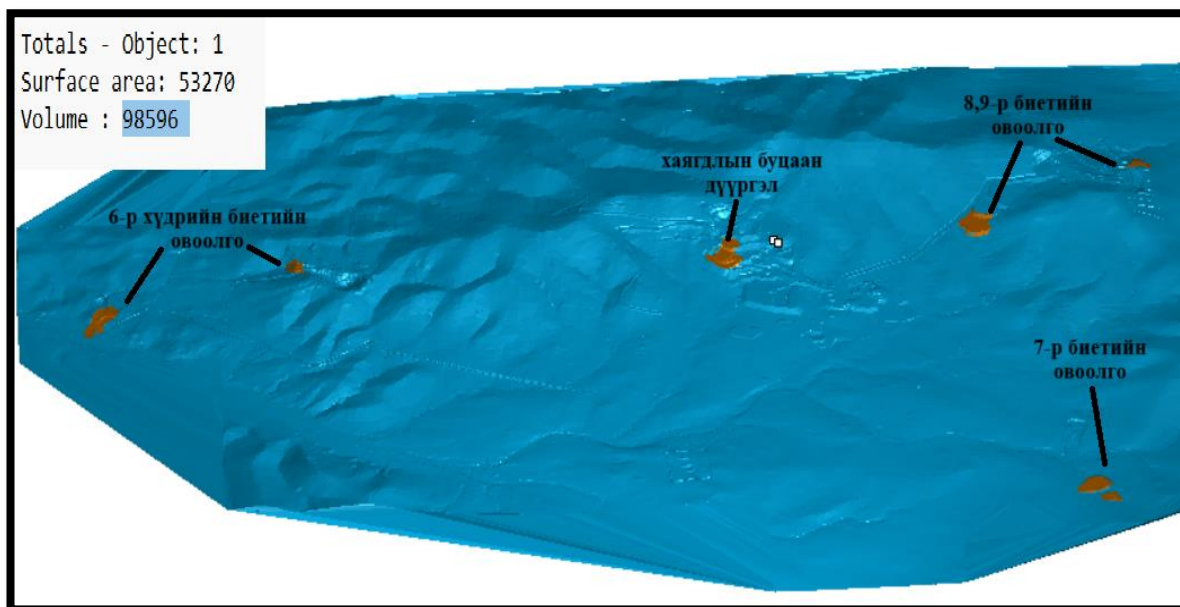

Зураг 3. Уулын ажлын зураг

Зураг 4. 2024 оны 10.28 сарын уулын ерөнхий дэвсгэр зураг

Зураг 5. Овоолго

Ажиллах горим: Уурхайн ажилчид 2 ээлжээр 120 хүн 14 хоног тутам ээлж солигддог. Нийт 2024 онд ил уурхай 139.9 өдөр, баяжуулах үйлдвэр 171.1 өдөр ажилласан байна.

Өрөмдлөг тэсэлгээ: Өрөмдлөгийн ажлыг “Вояжер Минерал Ресурсес”ХХК өөрийн өмчид байгаа БНХАУ-д үйдвэрлэсэн HF-385Y маркийн өрмийн машиныг ашиглалаа. Тэсэлгээний нэгж блокийн хэмжээг ил уурхайн орон зай, ажлын гүйцэтгэл, гадаргуугын хэлбэр, аюулгүй ажиллагаа зэргийг харгалзан үзэж зохион байгуулав. Уг ажлыг туслан гүйцэтгэгч “Майн Тейх Бласт”ХХК-иар гүйцэтгүүлсэн бөгөөд аюулгүй ажиллагаа болон бусад тэсэлгээтэй холбоотой ажилбаруудыг тус компани бүрэн хариуцдаг. Тэсэлгээний аюулгүй зайг тэсрэх бодисын зарцуулалтаас хамааруулан тус бүрт холбогдох инженерүүд тооцоолдог.

Уурхайн дэд бүтэц, барилга байгууламжууд:

Зураг 6. Уурхайн баяжуулах үйлдвэр

Зураг 7. Ил уурхай

Уурхайн барилга байгууламжууд: Хөхбулаг алт-зэсийн үндсэн ордыг ашиглах төлөвлөгөө, Техник эдийн засгийн үндэслэл болон бусад бичиг баримтуудад уурхайн гол барилга, байгууламжууд нь MV-020591 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд байрлаж байхаар тусгасан байна. Үүнд:

1. Уурхайн авто засварын газар болон сэлбэгийн агуулах: Уурхайн засварын цех, сэлбэгийн агуулах, авто гражуудыг уурхайн хотхоны баруун талд 200-300 м зайд 2 давхар галд тэсвэртэй буюу шатдаггүй сендвичэн материалаар барьж байгуулан үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

Зураг 83. Уурхайн авто граж, сэлбэгийн агуулах, засварын хэсэг

2. Тэсрэх материалын агуулах: Тэсрэх материалын агуулахыг ашиглалтын талбайд ил уурхай болон уурхайн тосгон зэрэг барилга байгууламж объектуудаас зүүн тийш 500м-ийн зайтай барьж байгуулсан. Уурхайн жилийн хэрэглээ 300 орчим тн тэсрэх бодис хэрэглэнэ. Иймээс агуулахын багтаамж нь уурхайн нэг сарын хэрэглээг хангаж байхаар 50 тн-ын багтаамжтай байхаар төлөвлөж байгуулсан.

Зураг 9. Тэсрэх бодисын агуулах

3. Түлш шатах тослох материалын хангамж: Шатах тослох материалын түр агуулах болон ШТС нь торон хашаагаар хүрээлэгдсэн задгай талбайд үйлдвэрлэлийн цогцолбороос 100 м-ээс доошгүй зайд, уурхайн нэг сарын хэрэглээг хангах хэмжээний 50 тн-ын багтаамжтай 2ш ёмкость бүхий ШТС, уурхайн түлш шатахуун, шатах тослох материалыг Баянхонгор аймгийн төвөөс зөөвөрлөж хангадаг бөгөөд ШТС-ыг галын аюулгүй байдлын үүднээс гал унтраах багаж хэрэгсэлээр хангаж, тоноглон ашиглаж байна.

Зураг 10. Шатахуун түгээх станц

4. Уурхайн захиргаа удирдлагын байр: Уурхайн механик шопын 2 давхарт удирдлагын өрөө, Баяжуулах үйлдвэр, ХАБЭАБО өрөө, Уулын хэсгийн өрөө, хүний нөөц, няравын өрөө тасалгаатай үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Зураг 11. Удирдлагын байр

5. Уурхайн ажилчдын хотхоны барилга байгууламж: Уурхайн хотхон 150 хүний багтаамж бүхий хоолны газар, сууц байхаар төсөлд тусгасан бөгөөд цаашид өргөтгөх боломжтой юм. 2024 оны байдлаар ажилчдын хотхон нь сендвичэн барилга, мөн 19 ш гэр кемп ашиглаж байна. Уурхайн кемпэд ажилчдын хоолны газар, уурхайн эмнэлгийн хэсэг байрлаж байна.

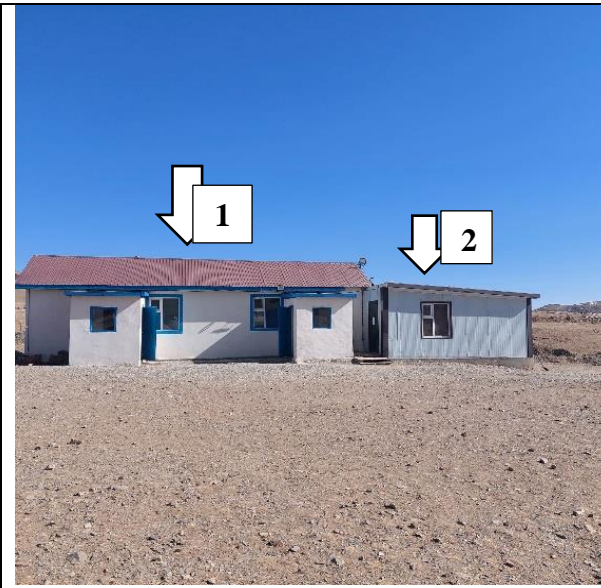

Зураг 12. Ажилчдын гэр кемп болон амрах байр

6. ОО болон угаалгын газар: Гэр кемпийн зүүн урд талд ажилчдын ОО болон халуун ус, угаалгын газрыг байгуулан ашиглаж байна.

Зураг 13. ОО болон халуун ус, 2 Угаалгын газар

Зураг 14. Угаалгын өрөө

Зураг 15. Ажилчдын ОО

Зураг 16. Шүршүүр

7. Хаягдал хадгалах байгууламж: Баяжуулах үйлдвэрийн хаягдлын 380м урт, 240м өргөн, 4.12м гүн, 375965 м³ эзэлхүүнтэй, геомембран доторлогоотой, үйлдвэрээс хаягдлыг насосны тусламжтайгаар хоолойгоор шахаж, хаягдлын сан дахь хөвөгч насосын системээр үйлдвэрт 80%-ийг буцаан шахах технологиор усны эргэлт явагддаг. Жил бүр хуурай хаягдлаас дээж авч байгальд хортой элементийн агуулгыг тодорхойлуулан, хортой элементийн агуулга илэрсэн нөхцөлд саармагжуулсны дараа далангийн өндөрлөгөөнд хэрэглэж байна. 2019 онд Баяжуулах үйлдвэрийн өргөтгөлийн ажилтай холбогдуулан шинээр 371.1м урт, 255.7м өргөн, 6.0м гүн, 53000м³ эзэлхүүнтэй хаягдал ус нөөцлөх хаягдлын байгууламж байгуулсан.

Зураг 17. Хаягдлын байгууламж

8. Дулаан хангамж: Баяжуулах үйлдвэрийн барилга, уурхайн захиргаа, удирдлагын байр, ажилчдын кемп, ОО, угаалгын газрууд бага оврын нам даралтын зуух ашигладаг бөгөөд гэр кемпүүд гар галлагаатай.

Зураг 184. Нам даралтын халаалтын зуухнууд

9. Цахилгаан хангамж: Уурхайг нийтэд нь цахилгаанаар хангах зорилгоор Бөмбөгөр-Заг чиглэлийн 35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын № 87-р тулгуураас салбарлуулан шугамын хажууд 35/15 кВ-н бууруулах трансформатор бүхий дэд станцыг хамгаалалтуудын хамт суурилуулан ашиглаж байгаа ба уг трансформаторын үзүүлэлт нь 2000/35/15 чадал бүхий трансформатор юм. Уурхай хүртэл 15 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугамыг АС-70 маркийн утастай MNS 4232-2005, MNS:4232-2006 стандартын шаардлага хангасан төмөр бетон тулгуураар 12 км татсан байна. Уурхай дээр 800 кВА чадалтай КТПН-750 маркийн 15/0.4 кВ-ын 2 ш, 93 кВА чадалтай АТП-75 маркийн 15/0.4 кВ-ын 1 ш трансформатор суурилагдан ажиллаж байна. Нийт суурилагдсан хүчин чадал 1.7 мВт буюу 1693 кВА чадалтайгаар ажиллаж байна.

Зураг 19. Дэд станц

10. Усан хангамж: Баяжуулах үйлдвэрийн нийт хэрэгцээт усны 85.0 %-ийг эргэлтийн усан хангамжаар шийдвэрлэх бөгөөд үлдсэн 15.0 %-ийг цэвэр усаар хангахаар ТЭЗҮ-д тооцоолсон. Баяжуулах үйлдвэрт шаардлагатай цэвэр усыг компанийн өөрийн хөрөнгөөр ашиглалтын талбай дотор гаргуулсан 2ш гүн өрмийн худгаас /83-86м-ийн гүнтэй/ хангаж байна. Баяжуулах үйлдвэрийн усан хангамжийн хэсэг нь эргэлтийн усан сан, технологийн усны шугам хоолой, тоног төхөөрөмжийн хөргөлтийн усны шугам хоолой, тоос дарах болон бусад шаардлагатай усны шугам хоолой, аваарын усны сан, даралтын насос зэргээс бүрдэнэ. Эргэлтийн ус дамжуулах насосны станцын гарах аманд урсацын хэмжээ, даралтыг шалгах хэмжүүр суурилуулсан. Үйлдвэрийн төв байшин доторх баяжуулах ба бусад дамжлагад мөн дээрх хэмжих багажийг тохируулж хяналтын өрөөнөөс системийн ажлын байдал болон усны зарцуулалтад хяналт тавьж байна. Баяжуулах үйлдвэрийн хажууд цэвэр усны 1 ш, эргэлтийн усны 3 ш /тус бүрдээ 50 м³/ бүхий эзэлхүүнтэй усан сан байрлуулан, гүний худгаас ирэх цэвэр усыг үйлдвэрийн цэвэр усны 2.60*9.50=50 м³ багтаамжтай усан санд хуримтлуулан усны хэрэгцээг хангаж байна. Тус уурхайн усны хэрэглээ нь унд ахуйн хэрэглээ, ил уурхайн технологийн, баяжуулах үйлдвэрийн технологийн ус хэрэглээнээс бүрдэнэ.

Зураг 5. Баяжуулах үйлдвэрийн усан хангамжийн шугам хоолой

Зураг 21. 2-р худаг

Зураг 22. 1-р худаг

БҮЛЭГ II. ХӨХБУЛАГ УУРХАЙН 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН НИЙТ ЗАРДАЛ

Хөхбулаг уурхайн MV-020591 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд явагдаж буй үндсэн олборлолт, хүдэр баяжуулалтын үйл ажиллагаа нь хэвийн явагдаж дотоод овоолго, техникийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэсэн. Мөн “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд төлөвлөгдсөн газруудад мод тарьж, баяжуулах үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээний ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. Тус уурхайн 2024 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний зардал, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал зэргээс бүрдэх бөгөөд мөн дүйцүүлэн хамгаалал, нөхөн сэргээлтийн ажлын зардалд нийтдээ **44,800,000.00** /дөчин дөрвөн сая найман зуун мянган төгрөг/-ийг төсөвлөснөөс **151,532,649.98 төгрөг** зарцуулсан байна.

Хүснэгт 6. БОМТ-ний тайлангийн задаргаа

№	Зардлын төрөл	Дүн (төгрөг)
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зардлын биелэлт	4,550,000
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	11,500,000
3	Дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт	15,000,000
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө	-
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	-
6	Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	3,110,000
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	1,260,000
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	6,711,500
9	Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	2,668,500
10	Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	0
Нийт дүн		44,800,000

БҮЛЭГ III. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГОЛ ЗОРИЛТ

Ордыг ашиглах үйл ажиллагаанаас байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тодорхойлон авч үзэх, түүнд шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэр, баримтлах хууль эрх зүйн баримтыг нэгтгэн төлөвлөгөөг боловсруулсан. “Хөх булаг зэс- алтны үндсэн орд”-ыг ил болон далд аргаар ашиглах төслийн сөрөг нөлөөлөл нь техник технологийн аюулгүй ажиллагааны мөрдөлт, байгаль орчны асуудлын хэрэгжилт зэргээс ихээхэн шалтгаалах тул байгаль орчныг хамгаалах ажилд ажиллагсдын хянуур, болгоомжтой байдал ихээхэн үүрэгтэй гэдгийг онцгойлон тэмдэглэх нь зүйтэй.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО

Монгол улсын “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хууль, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хууль, 2014 онд Байгаль орчин, Ногоон хөгжлийн сайдын тушаалаар баталсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам” зэрэг бичиг баримтуудыг удирдлага болгон түүнтэй холбогдсон харилцааг хуулийн хэм хэмжээнд хэрэгжүүлэн ажиллах, хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлэн хариуцлагатай уул уурхайн жишиг байгууллага болох зорилготой.

Уурхайн үйл ажиллагаанаас байгаль орчин /агаар, ус, хөрс, ургамал, амьтан/-д үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлийн арга хэмжээг байнга зохион байгуулж, орчны бохирдол, газрын доройтол, элэгдэл эвдрэл цөлжилт үүсэхээс сэргийлсэн арга хэмжээг нэвтрүүлэх, байгаль орчныг хамгаалах шат дараатай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэн ажиллахад оршино.

3.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт

3.1.1 Уурхайн дотоод замын арчилгаа тордлогоо хийж засаж сайжруулах, хурдны хязгаарлалтын тэмдэг тэмдэглэгээг засварлах, шинээр автомашины зогсоолын тэмдэг байрлуулах

Уурхайн дотоод замын тэмдэгийг засаж шинэчлэн, шинээр замын тэмдгийг нэмж байршуулсан.

Зураг.23 Давхар эргэлтийн тэмдэгийг шинэчлэсэн байдал

Зураг.24 Хурдны хязгаарыг заасан тэмдгийг шинэчилсэн байдал

Зураг 25. Эргэлт болон нарийссан замын тэмдэг шинэчилсэн

Зураг 26. Хурдны хязгаарыг заасан тэмдэг шинэчилсэн байдал

3.1.2 Хуурайшилттай үед уурхайн зам талбай болон бүсэд тоосжилт үүсч болзошгүй гадаргууг услах, ус ашиглалтын бүртгэлд бүртгэн, төлбөрийг тухай бүр төлөх

Уурхайн ашиглалтын зам нь баяжуулах үйлдвэрийн хүдэр тээврийн зам, ил уурхайн зам, хаягдлын сангийн тээвэрлэлт, ус зөөврийн гэх мэт нийт замын урт нь 800 м, өргөн 9 м зам усалгаа хийдэг. Зам усалгааг усны машинаар хавар, намрын хуурайшилттай үед болон хуваарийн дагуу усалдаг.

Зураг 27. Замын тоосжилт дарх усалгаа хийж буй байдал

Зураг 68. Усалгаа хийгдэж буй замын байршлууд

3.1.3 Хүнд даацын машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, үйлчилгээг зориулалтын газарт хугацаанд нь хийж, орчноо бохирдүүлахаас урьдчилан сэргийлэх

Уурхайн үйл ажиллагаанд ашиглагдах хүнд машин механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо болон үйлчилгээ засварыг засварын цех, агуулахад байрлуулан хийдэг бөгөөд засварын цех нь 2 давхар сендвичин барилга шал нь цементэлсэн учраас тос тосолгооноос хөрсний болон орчны бохирдол үүсэхгүй.

Зураг.29 Засварын цех

3.1.4 Авто тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгсэлд ногдох агаарын бохирдлын төлбөр төлөх

Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгсэлд ногдох агаарын бохирдлын жилийн төлбөр 2024 онд нийт 23ш тээврийн хэрэгслийн давхцсан тоогоор **150.300 төгрөгийн** төлбөр төлсөн байна.

Дансны хуулга

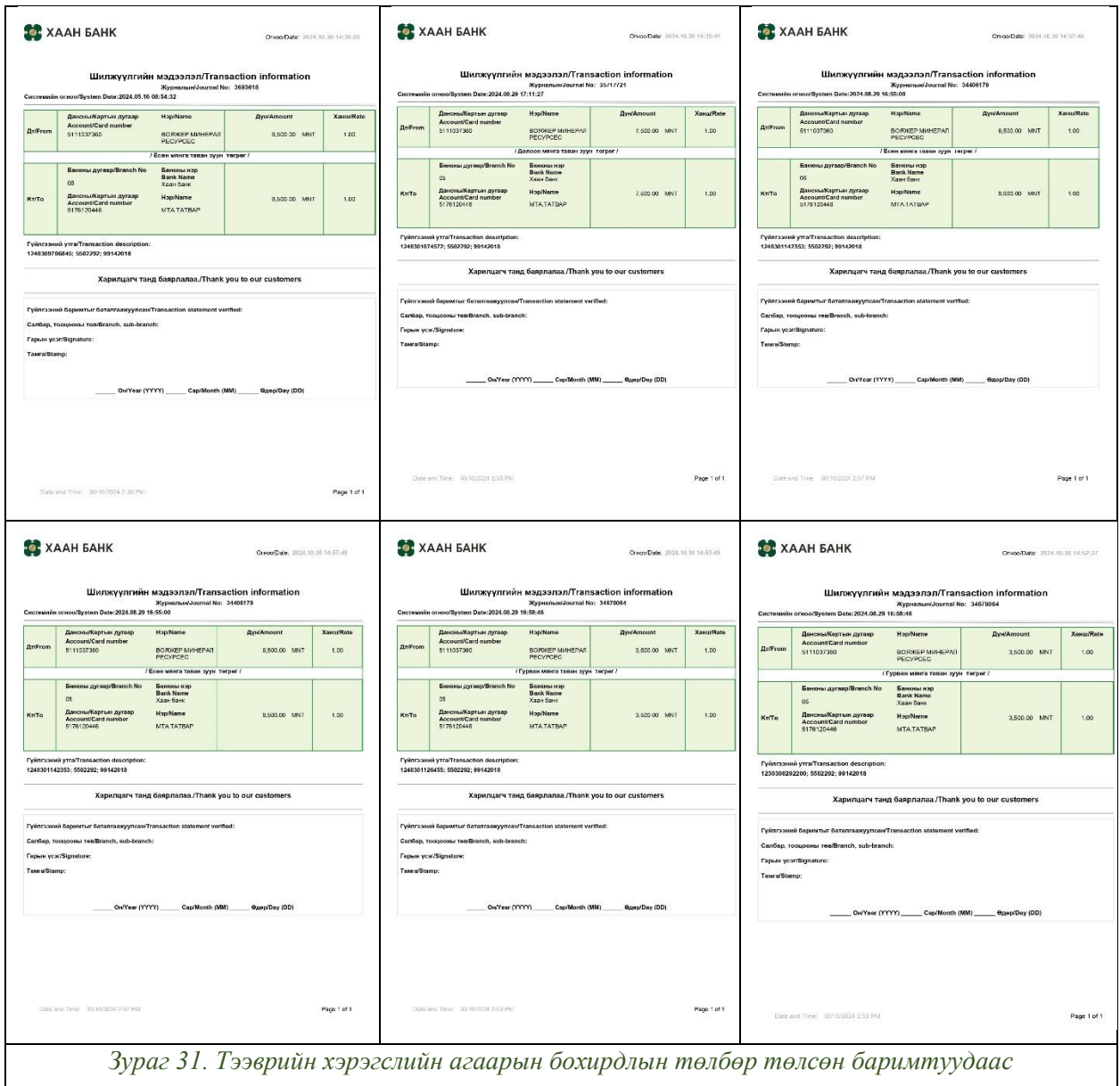
ВОЯЖЕР МИНЕРАЛ РЕСУРСЕС ХХК

Дансны хуулга

Д/д	Огноо	Харьцсан данс	Гүйлгээний утга	Тайланг үе:			
				Дебет	Агаар бохирдол		
1	2024/05/16	1101-00-000-001	Газелла автобусны 3605УБТ агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
4	2024/08/29	1101-00-000-001	8031 УБ , Бульдозер 2024 оны агаарын бохирдол	7,500.00	7,500		
7	2024/08/29	1101-00-000-001	НАИСЕ 5253УНП 2024 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
9	2024/08/29	1101-00-000-001	Автосамосвал 3752УАН 2023 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
12	2024/08/29	1101-00-000-001	Автосамосвал 3752УАН 2024 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
15	2024/08/29	1101-00-000-001	Автосамосвал 3762УАН 2023 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
18	2024/08/29	1101-00-000-001	Автосамосвал 3762УАН 2024 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
21	2024/08/29	1101-00-000-001	Автосамосвал 3792УАН 2023 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
24	2024/08/29	1101-00-000-001	Автосамосвал 3792УАН 2024 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
30	2024/08/29	1101-00-000-001	Запровшик 4890УБЯ 2024 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
33	2024/08/29	1101-00-000-001	Л200 6928УНР 2024 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
36	2024/08/29	1101-00-000-001	Маяти 6926УНЛ 2024 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
42	2024/08/29	1101-00-000-001	САТ349-н 8660 УН 2022оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
44	2024/08/29	1101-00-000-001	САТ349-н 8660 УН 2023 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
45	2024/08/29	1101-00-000-001	САТ349-н 8660 УН 2024 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
47	2024/08/29	1101-00-000-001	Усны машин 2670УЕЕ 2024 оны агаарын бохирдол	5,000.00	5,000		
51	2024/08/29	1101-00-000-001	5316УАМ , Ниссан караван 2024 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
53	2024/08/29	1101-00-000-001	Пробокс 7632УНЛ 2024 оны агаарын бохирдол	1,800.00	1,800		
58	2024/08/29	1101-00-000-001	Бонго 0356УЕМ 2024 оны агаарын бохирдол	3,500.00	3,500		
60	2024/08/29	1101-00-000-001	Шланг 8917УНМ 2024 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
63	2024/08/29	1101-00-000-001	Экс -3000 1251УБ 2023 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
64	2024/08/29	1101-00-000-001	Экс -3000 1251УБ 2024 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
67	2024/08/29	1101-00-000-001	ХОВО 2532УБӨ 2024 оны агаарын бохирдол	9,500.00	9,500		
Дт - 67			Кт - 0	Нийт - 67	ДҮН:	2,265,570.00	150,300

Зураг 30. Агаарын бохирдлын төлбөрийн шилжүүлэг

Зураг 31. Тээврийн хэрэгслийн агаарын бохирдлын төлбөр төлсөн баримтуудаас

3.1.5 Ажилчдыг тоосноос хамгаалах нэг бүрийн хэрэгслээр хангах

Уурхай болон баяжуулах үйлдвэрийн ажилчдын ажлын байрны онцлогоос шалтгаалан нэг удаагийн маск болон фильтр сольдог маск зэрэг нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслээр ханган ажиллаж байна. Нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэлд нийт **1,560,000.0** төгрөг зарцуулсан.

Хүснэгт 6. Нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслийн хангалт

№	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгслийн нэр	1 сар	2 сар	3 сар	4 сар	5 сар	6 сар	7 сар	8 сар	9 сар	10 сар	Нийт
1	Ажлын бээлий	414	186	96	144	312	508	252	700	540	414	3566
2	Резинэн бээлий	4	1	-	5	1	3	2	2	-	-	18
3	Хөвөнтэй бээлий	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
4	Гагнуурын бээлий	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3

5	Малгай /ноосон/	8	3	-	-	-	-	-	-	-	-	11
6	Комбинзон /химийн/	3	1	-	2	-	3	2	1	2	2	16
7	Чихний бөглөө	1 хайрцаг	-	-	-	1 хайрцаг	-	-	-	-	-	2 хайрцаг
8	Нүдний шил /цагаан/	4	4	-	9	10	10	2	6	-	-	45
9	Нүдний шил /хар/	8	-	-	-	3	3	-	4	-	-	18
10	Маск РМ ₁₀	70	100	-	-	100	66	20	20	-	-	376
11	Нэг удаагийн маск	150	20	-	-	125	50	-	-	-	-	345
12	Химийн маск	-	-	-	-	-	2	1	2	-	-	5

3.1.6 Захиргаа, ажилчдын амралтын өрөө, тасалгаануудад тогтмол чийгтэй цэвэрлэгээ хийлгэж хэвшүүлэх

Кемпэд 2 ээлжээр 4 үйлчилгээний ажилтан ажилладаг бөгөөд өдөр бүр ажилчдын амрах байр, оффис, 00, угаалгын өрөөг тогтмол чийгтэй цэвэрлэгээ хийж хэвшсэн бөгөөд ээлж хүлээлцэхдээ их цэвэрлэгээ хийж ажилаа хүлээлцдэг.

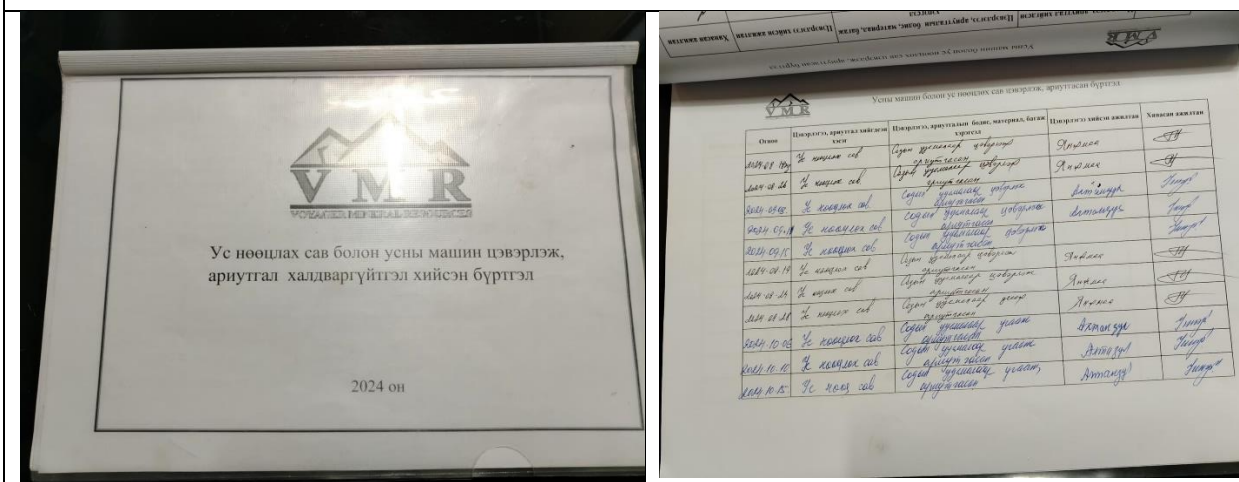

Зураг 32. Оффис өрөөний цэвэрлэгээ хийж байгаа нь

Зураг.33 Чийгтэй цэвэрлэгээ ариутгал хийж байгаа нь

Зураг 34. Чийгтэй цэвэрлэгээ ариутгал хийсэн бүртгэлийн дэвтэр

3.2 Гадаргын ба газрын доорхи усны нөөц

3.2.1 Ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөж ажиллах, эрүүл ахуйн бүсийн мэдээлэл бүхий самбар байршуулах

Төслийн талбайд ус хангамжийн гүний худаг 2-ыг ашиглаж байгаа бөгөөд ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөж ажилладаг. Эрүүл ахуйн бүсийн мэдээлэл бүхий самбарыг шинэчлэн сайжруулж байршуулсан. Худгийн хашааг сайжруулж томсгон дотор талд нь хайлаас модны 200ш тарьц, суулгацыг тарьж усалгаа, арчилгааг хийж ажилласан.

Зураг 35. Ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүс

3.2.2 Ус ашиглалтын дүгнэлт гаргуулан, ус ашиглуулах гэрээг холбогдох байгууллагатай хийж баталгаажуулах, төлбөрийг тухай бүр төсвийн дансанд төвлөрүүлэх

Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын даргын 2024 оны 06 сарын 18-ны өдрийн Е-2405-000009 дугаартай Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулан Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргаатай 2024 оны 06 сарын 26 өдрийн А/27 дугаартай “Ус ашиглах зөвшөөрөл”, 2024 оны 07 сарын 01 өдрийн 04 дугаартай “Ус ашиглах гэрээ”-г байгуулан ажилласан. Ус ашиглалтын жилийн төлбөр **14,210,058** төгрөгийг байршуулаад байна.

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

Улаанбаатар хот
Дугаар E-2405-000009

2024 оны 6 дугаар сарын 18-ний өдөр
Дугаар E-2405-000009

Улаанбаатар хот
Утас: 265528, 265578

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Онцосон нэр: **Вольерминерал ресурсес**
Улсын бүртгэлийн дугаар: **5502292**
Регистрийн дугаар: **5502292**
Захирал: **Мөнх-Эрдэнэ**
Холбоо барих дугаар: **9999798**
Факс:
И-мэйл хаяг:

2. Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: **Хөхбулаг-алт-эсийн үндсэн орлогыг ил уурхайн аргаар ашиглах**
Байршил: **Баянхонгор, Бөмбөгөр, 1-р баг, Улаан сайр**
Хэрэглэгчид сав газар: **Бөөнцагаан нуур, Баядаг голын сав газар**
Хамрагдах салбар: **Уул уурхай**

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр
Вольерминерал ресурсес

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Ургалжаах хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчдын тоо	Хоногт ажиллах цаг
1	Эвэлээр	260	70	24

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Адагч олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	157.0	хоногт 1 хүн	Уулын ажлын төлөвлөгөө 2024 оны мавгт 12-1 нийт 157 хүн мавгт 3-1 270 хоног ажиллана.
Зам талбайн тоосжилт дарааад ашиглах усны хэмжээ	10946.7	м2	БОНУТ-ийн нэмэлт тодоргол тайлангийн 70-р хувиарца зам талбайн тоосжилтыг 250 удаа хийхээр төлөвлөсөн.

БӨӨН ЦАГААН-ОРОГ НУУРЫН САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГАЙН ТУШААЛ

2024 оны 06 сарын 26 өдөр
Дугаар А/27

Номгон

"Вольер минерал ресурсес" ХХК-д ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай

Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйл 17.1.10 дахь заалт, 28 дугаар зүйл 28.6 дахь заалт, 29 дугаар зүйлийн 29.1 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн Хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2024 оны 06 дугаар сарын 18-ны өдрийн E-2405-000009 дугаартай ус ашиглах дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын нутаг дахь "Хөх булаг" нэртэй МУ-020591 тоот тусгай зөвшөөрлийн дугаартай үндсэн ордын унд ахуй, технологийн хэрэгцээнд 2024 онд нийт 383,599 шоо метр ус ашиглахыг "Вольер минерал ресурсес" ХХК-д зөвшөөрсүгэй.

2. Ус ашиглах гэрээг байгуулж дүгнэх, эрх үүргийг мөрдөж ажиллахыг Уул уурхай, эрчим хүчний ус ашиглалт хариуцсан мэргэжилтэн (Ц.Доржнамжин), "Вольер минерал ресурсес" ХХК-ий гүйцэтгэх захирал (Мөнх-эрдэнэ)-д тус тус даалгасугай.

3. Холбогдох хуульд заасан ус ашиглагчийн үүрэг, тавигдах шаардлагыг чанд биелүүлж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, холбогдох мэдээ тайлан, гэрээний биелэлтийг 2024 оны 11 дугаар сарын 01-ний дотор ирүүлэхийг "Вольер минерал ресурсес" ХХК-ий гүйцэтгэх захирал (Мөнх-эрдэнэ)-д даалгасугай.

4. Усны ашиглах боломжит нөөц, ус ашиглалтын байдал, үйл ажиллагааны явцад хяналт тавьж ажиллахыг Газрын доорх усны нөөц, хяналт шинжилгээний асуудал хариуцсан мэргэжилтний хавсран гүйцэтгэгч (Л.Энхтогтох)-д үүрэг болгосугай.

5. Ус ашиглах зөвшөөрлийг гэрээний хамт аймгийн Татварын хэлтэс, Бөмбөгөр сумын Засаг даргын Тамгын газарт тус тус хургуулж, төлбөр

642401018

Зураг 36. Ус ашиглах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2024 оны 07 дугаар сарын 01
НЭГ. Ерөнхий зүйл

Дугаар 04
Номгон

Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.4, 28.6, 28.7, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын 2024 оны 06 дугаар сарын 18-ны өдрийн E-2405-000009 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны 2024 оны 06 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/27 тоот тушаалаар олгосон ус ашиглах зөвшөөрлийг тус тус үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж: Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргааны Уул уурхай, эрчим хүчний ус ашиглалт хариуцсан мэргэжилтэн Ц.Доржнамжин
Ус ашиглагчийг төлөөлж: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Сав плаза, 12 давхар 1201 тоот, утас: 80093204, Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011299047, регистрийн дугаар: 5502292, "Вольер Минерал Ресурсес" ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал Д.Мөнх-эрдэнэ нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2024 оны 11 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл хугацаатайгаар байгуулав.

ХОЁР. Гэрээний нөхцөл

2.1 Хүн ам, үйлдвэрийн хэрэгцээнд
2.2 Ашиглах усны хэмжээ – 383,599.48м³
2.2.1 Унд ахуй- 3,391.2м³
2.2.2 Ашигт малтмал баяжуулахад- 68,400.0м³
2.2.3 Зам талбайн тоосжилт дарааад - 5,692.28м³
2.2.4 Биологийн нөхөн сэргээлт - 36.0 м³
2.2.5 Дүйцүүлэн хамгаалах, нөхөн сэргээлтэд – 1,080 м³
2.2.6 Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд – 270 м³
2.2.7 Уурхайн өрөмдлөгөт ашиглах – 304,730 м³
2.3 Усны чанар найрлага: Үйлдвэрийн болон унд ахуйн усанд гидрхимийн шинжилгээг итгэмлэгдсэн байгууллагаар хийлгэж, шинжилгээний хариуг улирал тутамд Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргаанд ирүүлэх
2.4 Усны эх үүсвэрийн байршил: Унд ахуйн болон технологийн хэрэгцээний усыг уурхайн талбайд байрлах 2 гүний хугдгас хангана.

Огноо/Date: 2024.10.14 16:29:24

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information
Журналын/Journal No: 34165112

Системийн огноо/System Date: 2024.10.14 16:29:24

Дт/From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5111037360	ВОЯЖЕР МИНЕРАЛ РЕСУРСЕС	6,000,000.00 MNT	1.00
/ Зургаан сая төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Банкны нэр/Branch Name Khan Bank - Хаан банк	6,000,000.00 MNT	1.00
	5176120446	МТА.ТАТВАР		

Гүйлгээний утга/Transaction description:
3241002516968; 5502292; 99142018

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:
Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:
Гарын үсэг/Signature:
Тамга/Stamp:

____ Он/Year (YYYY) ____ Сар/Month (MM) ____ Өдөр/Day (DD)

Зураг 37. Ус ашиглах гэрээ, ус ашиглах төлбөр төлсөн баримт

3.2.3 Хаягдал ус хаях, зайлуулах дүгнэлт Усны газраар гаргуулах, хаягдал усны зөвшөөрөл авах

Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газрын даргын 2024 оны 07 сарын 30-ны E-2407-000150 дугаартай хаягдал усны дүгнэлтийг үндэслэн “Усны тухай хууль”-ийн 17-р зүйлийн 17.1.13 дахь заалт, 24-р зүйлийн 24.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргаатай 2024 оны 09 сарын 10-ны А/36 дугаартай “Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл”, 2024 оны 09 сарын 10-ны өдрийн 04 дугаартай “Хаягдал усыг

байгальд шууд нийлүүлж байгаа хуулийн этгээдтэй байгуулах ус бохирдуулсаны төлбөрийн гэрээ”-г байгуулсан. Хаягдал усны дүгнэлтийн тооцооллын дагуу ус бохирдуулсаны төлбөр **2,065,591.53 төгрөгийг** төлж барагдуулж ажилласан.

Зураг 38. Хаягдал усны дүгнэлт гэрээ, зөвшөөрөл, төлбөрийн баримт

3.2.4 Усны тоолуурын бүрэн бүтэн байдал болон ашиглалтад хяналт тавьж, ус ашиглалтын мэдээг сар бүр холбогдох мэргэжилтнүүдэд хүргүүлэн, төлбөрийг төвлөрүүлэх

Гүний худгийн усны тоолуурын лац ломбо, бүрэн бүтэн байдлыг Баянхонгор аймгийн Бөөнцагаан-Орог нуурын сав газрын захиргаанаас 2024 онд 5 удаагийн төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус хяналт, шалгалтыг хийсэн байна. Ус ашиглалтын мэдээг холбогдох мэргэжилтэнд илгээж, ус ашиглалтын тоолуурын баталгаажуулалтаар төлбөрийн тооцоолол гаргуулсан.

“ВОЯЖЕР МИНЕРАЛ РЕСУРСЕС” ХХК 23

Зураг 39. Усны тоолуурын баталгаажуулалт хийгдэх үеийн хяналт

5.3 Газрын хэвлий, хөрсөн бүрхэвч

5.3.1 Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хүрээнд хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэх

Тусгайн зөвшөөрлийн талбайн хүрээнд уурхайн 2 ээлжийн нийт ажилчид ээлжиндээ бүх нийтийн хог цэвэрлэгээг хуваарийн дагуу хийдэг бөгөөд өдөр бүрийн ажлын байрны эмх цэгц, цэвэрлэгээг хийж хэвшсэн.

№	Их цэвэрлэгээ хийх цэгүүд	Давса	Мягмар	Лхагва	Пүрэв	Бямба	Бямба	Ням
1	Гал тогоо	3/20(т)	3/1(т)			3/1(т)		
2	Амрах байр	3/20(т)	3/1(т)			3/1(т)		
3	Амрах гэр	3/20(т)	3/1(т)			3/1(т)		
4	Оффис		3/1(т)				3/5(т)	
5	Халуун ус		3/1(т)				3/5(т)	
6	Угааллагын газар		3/1(т)				3/5(т)	
7	Гадна ОО				3/3			3/6
8	Гадна орчны цэвэрлэгээ		3/1		3/3			
9	Цэвэрлэгээ хийсэн хүнийг гадна мсэг	Баян	Дорнод	Дорнод	Дорнод	Дорнод	Дорнод	Дорнод
10	Хянасан эмчийн гарын үсэг	Ш	Шинэ	Шинэ	Шинэ	Шинэ	Шинэ	Шинэ

№	Их цэвэрлэгээ хийх цэгүүд	Давса	Мягмар	Лхагва	Пүрэв	Бямба	Бямба	Ням
1	Гал тогоо	3/2(т)				3/1(т)		
2	Амрах байр	3/2(т)				3/1(т)		
3	Амрах гэр	3/2(т)				3/1(т)		
4	Оффис			3/9(т)				3/13(т)
5	Халуун ус			3/9(т)				3/13(т)
6	Угааллагын газар			3/9(т)				3/13(т)
7	Гадна ОО		3/8		3/10			3/15(т)
8	Гадна орчны цэвэрлэгээ		3/8		3/10			
9	Цэвэрлэгээ хийсэн хүнийг гадна мсэг	Дорнод	Дорнод	Дорнод	Дорнод	Дорнод	Дорнод	Дорнод
10	Хянасан эмчийн гарын үсэг	Шинэ	Шинэ	Шинэ	Шинэ	Шинэ	Шинэ	Шинэ

Зураг 40. Их цэвэрлэгээний бүртгэл

Зураг 41. Их цэвэрлэгээ хийж байгаа нь

5.3.2 MNS 5924:2015 стандартын дагуу ариун цэврийн байгууламжийг барьж байгуулж ашиглах, хуримтлагдсан бохирыг эрх бүхий байгуулагаар соруулуулах арга хэмжээ авах

Төслийн талбайн Кемп аж ахуйн хэсэгт MNS 5924:2015 стандартын дагуу хийгдсэн нийтийн ариун цэврийн байгууламж байдаг. 2024 онд Баяжуулах үйлдвэрийн ариун цэврийн байгууламж 00- ыг шинэчлэн засаж барьж сайжруулалт хийсэн.

Зураг 42. Стандартад нийцсэн ариун цэврийн өрөө

Зураг 43. Баяжуулах үйлдвэрийн гаднах ариун цэврийн байгууламж

5.3.3 Ашигласан тос, тослох материалын хаягдлыг тогтсон цэгт, түсгай саванд цуглуулж, хадгалах

Хаягдал тос тосолгооны материалын агуулахад хаягдал тосыг, тосолгооны хоосон сав суулга төвлөрүүлэн түр цэгт хуримтлуулдаг. Техникийн засвараас гарсан аюултай хог хаягдал болох хаягдал аккумулятор, филтер түр хуримтлуулж ажиллаж байна. Уг ажилд **30565 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг 44. Хаягдал тосны агуулахыг цэгцэлж янзалсан

Зураг 45. Хаягдал тосны агуулахыг үерийн ус орхоос сэргийлж шуудуу ухсан

Зураг 46. Хог хаягдлын ангилалын дагуу хаягжуулалт хийсэн

Зураг 47. Хаягдал тосны агуулахыг хашаатай болгосон

5.3.4 Уурхайлалтын ажилд ашиглагдахгүй болсон шороон замыг хаах, нөхөн сэргээх, тэмдэгжүүлэх

Уулын ажлын үед үүссэн технологийн зам, ачаа тээврийн замыг олон салаа зам үүсгэхгүй байх тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулж дагаж мөрдөж ажилладаг. Мөн хуучин тээврийн замуудыг хааж хашсан.

Зураг 48. Хуучин ашиглагдахгүй болсон замыг тэмдэгжүүлж хаалт хийсэн байдал

5.3.5 Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайд хөрсний элэгдэл, эвдрэл үүсч буй эсэхэд мониторинг хийх

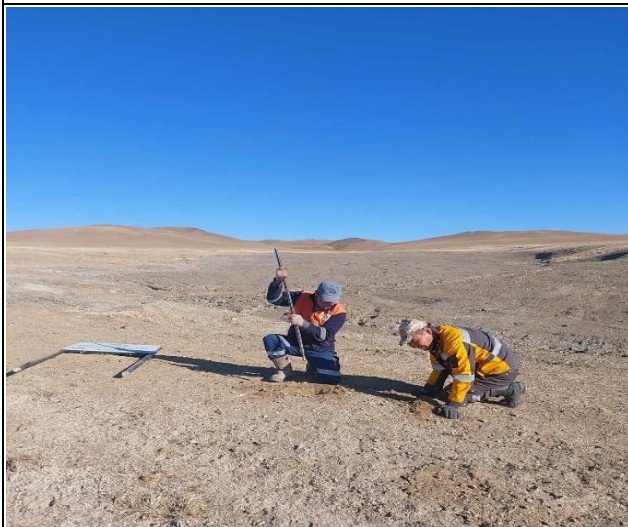
Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайд хөрсний элэгдэл, эвдрэл үүссэн эсэх талаар мониторингийн судалгаа хийсэн байдал:

- 2021 онд Дүйцүүлэн хамгааллаар Бөмбөгөр сумын 1-р багийн Улаан жалга гэх газарт 5.0 га газрын техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэсэн (2021 оны БОМТ-ний тайлангаас)
- 2021 оны техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн хөрс доош сууж нягтаршсан, эвдрэл үүсээгүй, бүхэлдээ лууль, шарилж болон улалж ургаж эхэлсэн байна.
- 2022 онд Дүйцүүлэн хамгааллаар Бөмбөгөр сумын 1-р багийн Улаан жалга гэх газарт 5.0 га газрын техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэсэн.
- 2022 онд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайд мониторингийн хяналт хийхэд эвдрэл үүсээгүй, хөрс доош сууж нягтаршсан, ургамал ургах орчин бүрдсэн байна. *Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн элэгдэл, эвдрэл үүсэн байдалд мониторингийн судалгаа хийхэд суудлын автомашин 1, жолооч 1 ажилласан бөгөөд талбай очих, ирэх хугацааны шатахууны зардалд /дүйцүүлэн хамгааллаар нөхөн сэргээлт хийсэн талбай 8км/ нийт 15л А95 /1л 3710 төг/ **55650 төгрөг** зарцуулав.*
- 2023 онд Дүйцүүлэн хамгааллаар Бөмбөгөр сумын 1-р багийн гэх газарт 10.0 га газрын техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэсэн (2023 оны БОМТ-ний тайлангаас)
- 2023 оны техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайд мониторингийн хяналт хийхэд эвдрэл үүсээгүй, хөрс доош сууж нягтаршсан, ургамал ургах орчин бүрдсэн байна.
- 2024 онд Дүйцүүлэн хамгааллаар Бөмбөгөр сумын 1-р багийн Муу худаг, Хөх булгийн хөндий гэх газарт 8.52 га газрын техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэсэн.

Зураг 49. 2021 оны техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрын ерөнхий байдал

Зураг 50. 2021 оны техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрын ерөнхий байдал

Зураг 51. 2023, 2024 онд нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн ерөнхий харагдах байдал

5.3.6 Олон салаа зам үүсгэхгүй байх арга хэмжээ авах

Олон салаа зам үүсгэхгүй байхаар “Олон салаа зам гаргахыг хориглоно” самбарыг шинээр үүссэн хүдрийн биет олборлож байгаа газарт байршуулсан.

Зураг.52 Олон салаа зам гаргахгүй байх анхааруулах самбар байршуулсан

5.4 Биологийн олон янз байдал

5.4.1 Кемпийн орчинд мандлын ицэг болон зүлэг тарьж, арчилж тордох ажлыг тогтмол гүйцэтгэх

Кемпийн гал тогооны байрны урд талд мандлын цэцэг тарьж ургуулан арчилгаа усалгааг тогтмол хийж гүйцэтгэлээ.

Зураг 53. Мандлын цэцэг

5.4.2 Кемпийн орчны явган зорчих хэсгийн зам талбайг засаж сайжруулах

Төслийн талбайн хөрсний элэгдэл, эвдрэл үүсэхээс сэргийлж явган хүний зам 2023 онд хийгдэж байсан бөгөөд энэ онд сайжруулалт хийж хүрээг нь янзалж хайргыг нь нэмсэн.

Зураг 54. Явган хүний зам сайжруулалт хийж байгаа байдал

5.4.3 Уурхайн хашаа хайсны бүрэн бүтэн байдалд үзлэг хийж, засаж сайжруулах, тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах

Уурхайн хашаа хаалтны бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж засаж сайжруулсан тэмдэг тэмдэглэгээг шинэчилж, босгож засаж байршуулсан.

Зураг 55. Хашааг засаж тэгшилж, шинэчилсэн

5.4.4 Өндөр хүчдэлийн шон дагуу байрлуулсан шувуу үргээгчийн ажиллагааг хянах

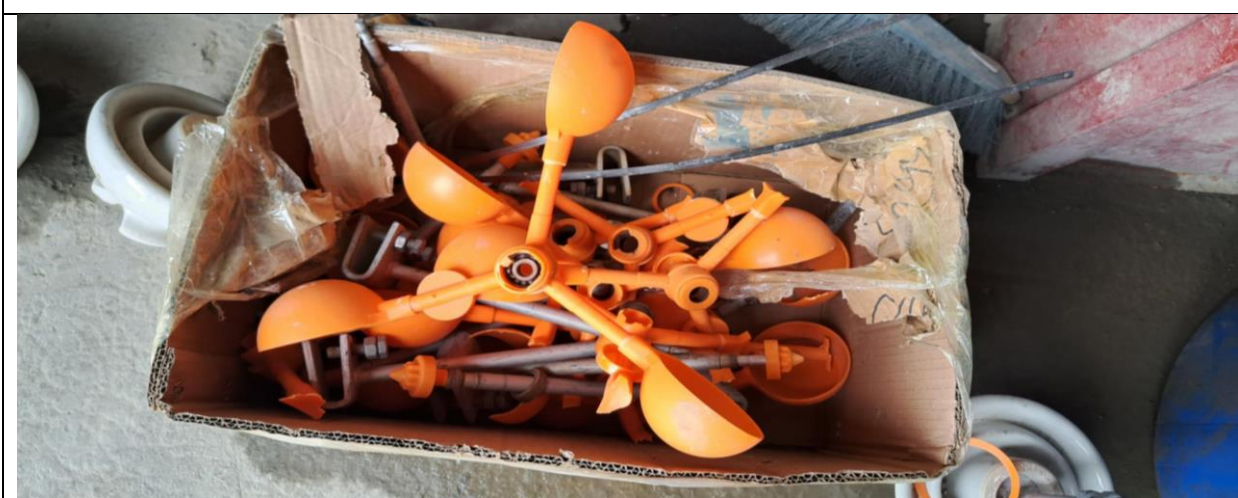
Уурхайн бүсрүү татсан өндөр хүчдэлийн шон дагуу байршуулсан шувуу үргээгчийн ажиллагааг жил бүр хянаж засаж сайжруулалт хийдэг билээ. Нийт 132 ширхэг тулгуур шон ашиглаж цахилгаан эрчим хүч татсан. 35/15кВт-ын под станцаас манай уурхай хүртэл нийт 12км зайтай. Анх суулгасан шувуу үргээгч 220 ширхэг үүнээс 40 ширхэг шувуу үргээгчийг 2024.08.04-ны өдөр шинээр суурьлуулав. Уг ажилд **2740000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг 56. Шувуу үргээгчийн ажиллагааг шалгаж байгаа нь

"VMR" ХХК УУРХАЙН ГАДНА ЦАХИЛГААН ХАНГАМЖ ЗАСВАР ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХИЙХ АЖЛЫН ДҮН						
2024 оны 08 сарын 02						Номгон
Д/Д	Материалын нэр	Марк тип	Хэмжээх нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгж үнэ	Нийт үнэ
0	1	2	3	4	5	6
15/0.4 кВ дэд станц 15 кВ шугам сүлжээ засвар						
1	Шувуу үргээгч		ш	40	21,000	840,000
2	Тусгаарлагч Р-15		ш	5	18,000	90,000
3	Трансформаторын масло 15 кВ		л	25	22,000	550,000
5	15 кВ Цэнэг шавхагч		ш	3	120,000	360,000
	Шатжууны зардал					200,000
	Ажлын хөлс					700,000
13	Дүн-1					2,740,000
22	Нийт зардал /төгрөг/					2,740,000

Зураг 57. Шувуу үргээгчийн эвдэрсэнг сольж янзалсан

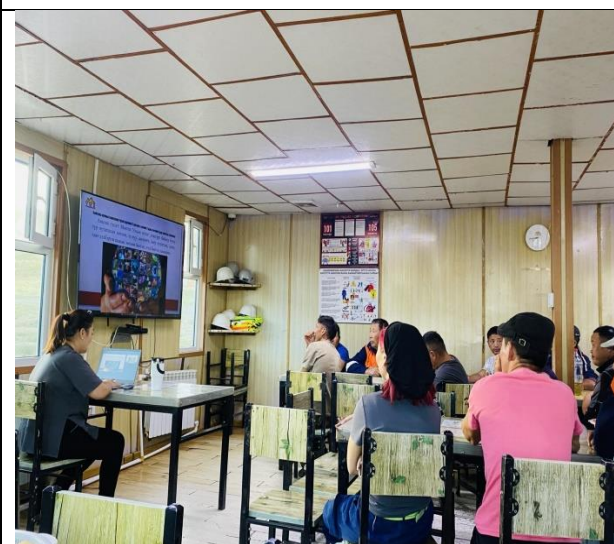
5.4.5 Мал болон ан амьтдыг хамгаалах талаар баримтлах дүрэм, журмыг ажилчдад танилцуулах, сургалт зохион байгуулах

Уурхайн 2 ээлжний ажилчдад болон өдөр шөнийн ээлжний нийт ажилчдад “Мал болон ан амьтдыг хамгаалах” сэдэвт сургалтыг 53 хүнд давхцсан тоогоор хийсэн байна.

Зураг 58. Мал амьтныг хамгаалах сургалт орж байгаа нь

УМБ СУРГАЛТЫН БҮРТЭЛ

Саян: Аг, амьтныг хамгаалах тухай, Хөгжлийн ангид хийх тухай өгбэлт

№	Огноо	Хүтгэгч	Ангийн тусламж	Гарын үсэг
1	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
2	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
3	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
4	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
5	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
6	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
7	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
8	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
9	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
10	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
11	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
12	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
13	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
14	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
15	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
16	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
17	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
18	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
19	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
20	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
21	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
22	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
23	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
24	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
25	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
26	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
27	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
28	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
29	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
30	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
31	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
32	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
33	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
34	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
35	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
36	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
37	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
38	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
39	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар
40	2024.05.15	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар	С.Сүхбаатар

Сургалт хийсэн Байгаль орчны нэгжээгчтэй *Сүхбаатар* Б.Одоогчигт

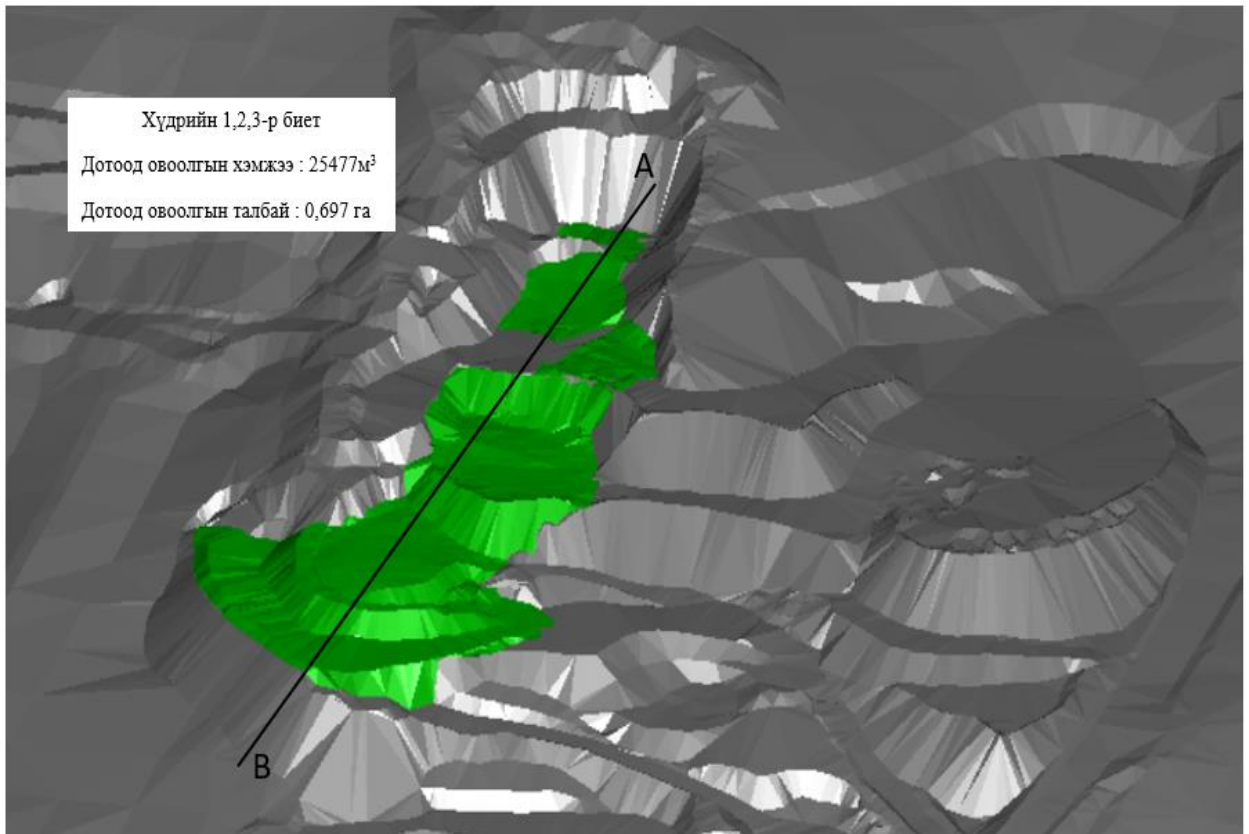
Зураг 59. Мал амьтныг хамгаалах сургалт шөнийн ээлжний ажилчдад орж байгаа нь

БҮЛЭГ IV. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

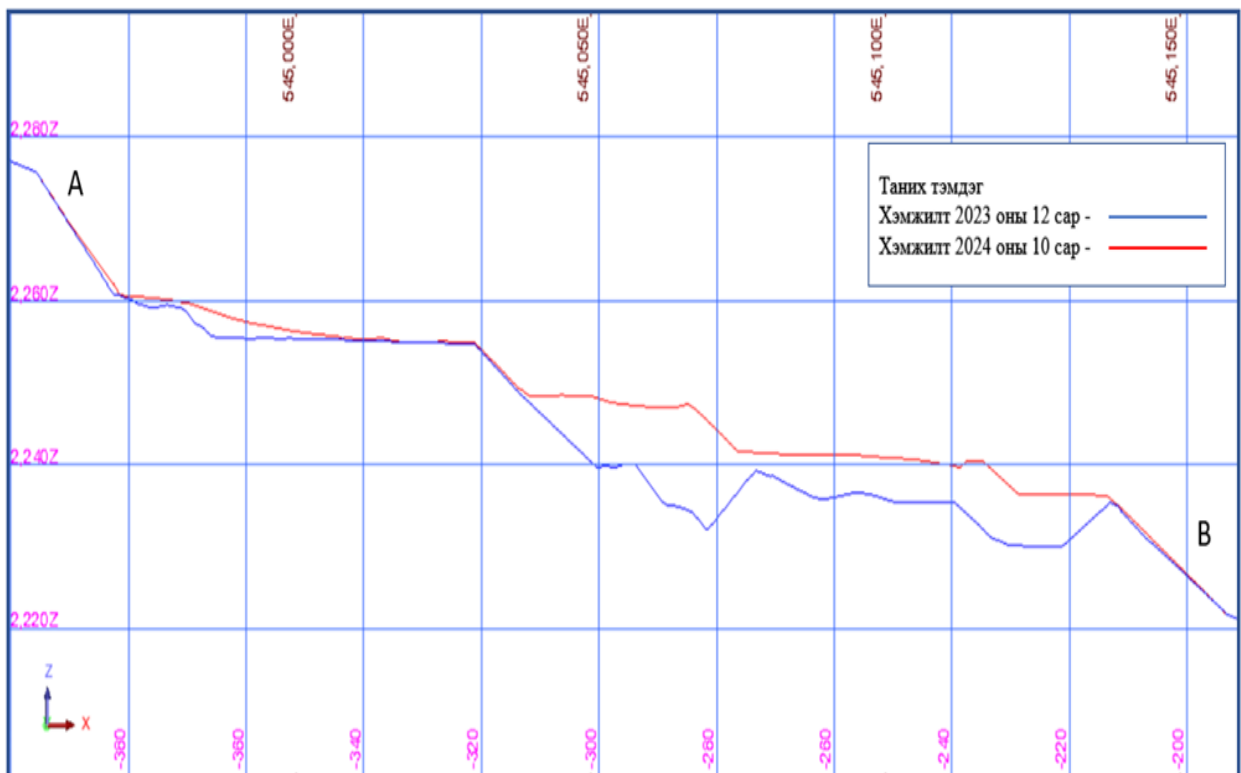
4.1 Техникийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

4.1.1 Хүдрийн 1, 2, 3-р биетийн хоосон орон зайд дотоод овоолго хийх /5000 м3/

Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлалын дагуу Хүдрийн 1,2,3-р биетийн хоосон орон зайд дотоод овоолгын хэмжээ 0,697 га талбайд 25477 м3 овоолго хийсэн байна. Уг ажилд Дотоод зардалд оруулж тооцсон болно.

Зураг 60. Хүдрийн 1,2,3-р биетийн хоосон орон зайд дотоод овоолгын хийсэн байдал

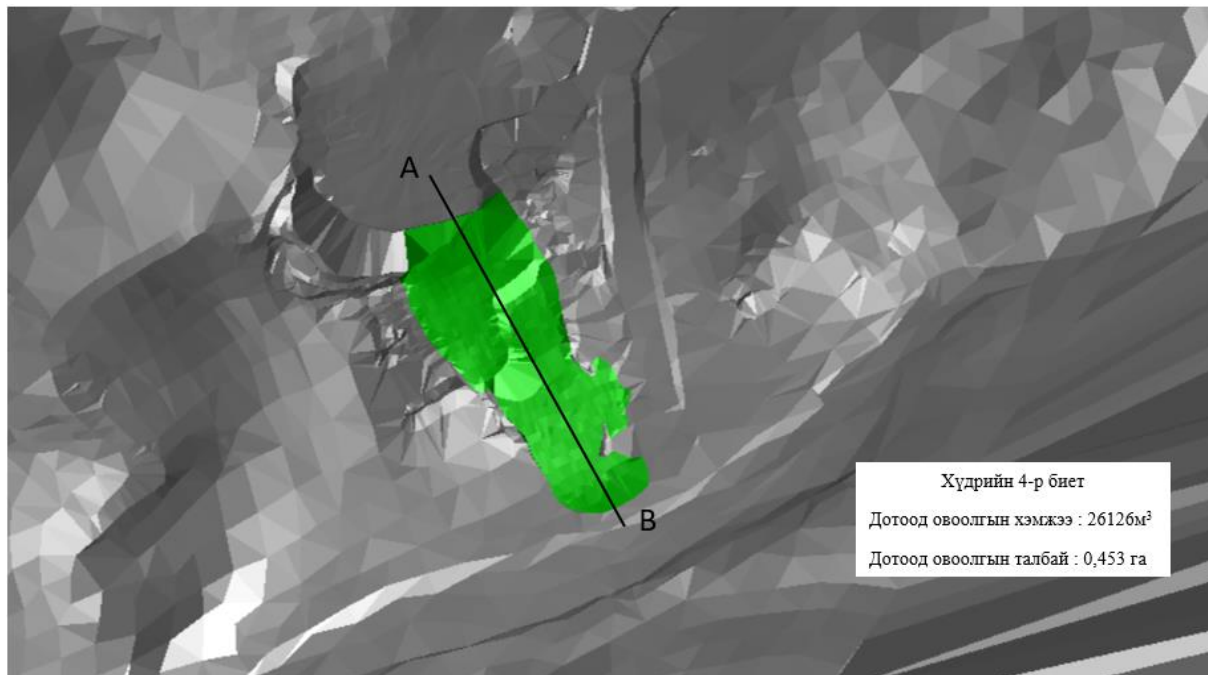

Зураг 61. Хүдрийн 1,2,3-р биетийн хоосон орон зайд дотоод овоолгын хийсэн байдал

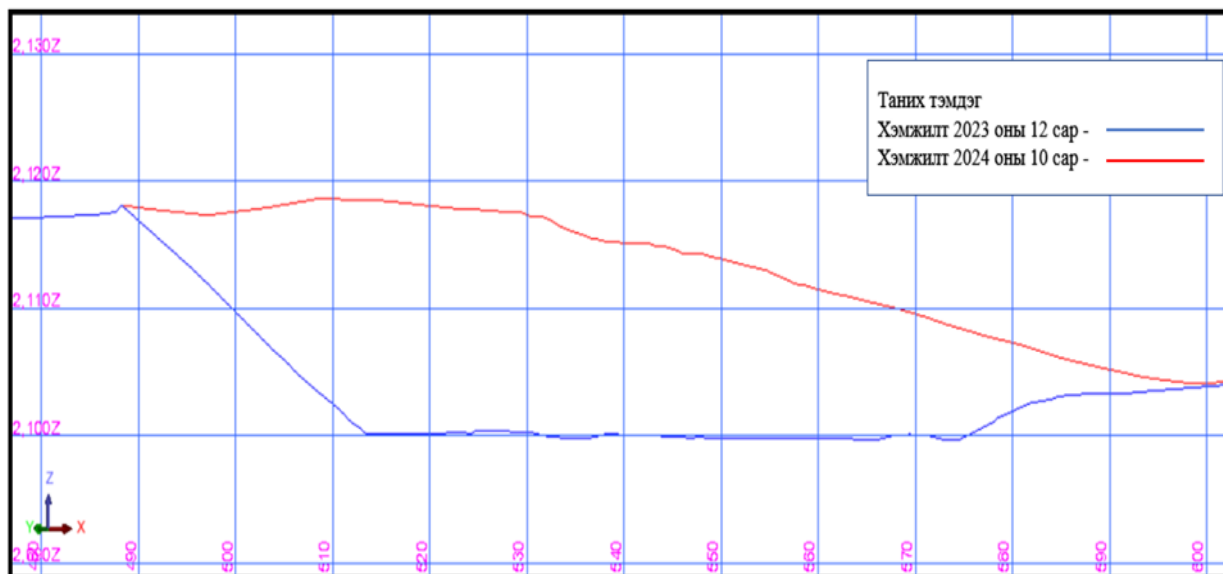
4.1.2 Хүдрийн 5-р биетийн хоосон орон зайд техникийн нөхөн сэргээлт хийх /15000 м³/

Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлалын дагуу Хүдрийн 5-р биетийн хоосон орон зайд дотоод овоолгын хэмжээ 0,453 га талбайд 26126 м³ овоолго хийсэн байна. Уг ажилд **91.441.000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг 62. 5-р хүдрийн биет дотоод овоолго хийсэн байгаа нь

Зураг.63 Дотоод овоолго дүүргэлт хийсэн байдал

4.2 Биологийн нөхөн сэргээлт “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд

4.2.1 Уурхайн ногоон байгууламжийн талбайд нөхөн тарилт хийх

МУ-ын Ерөнхийлөгчийн санаачлагаар “Тэр бум мод” үндэсний хөдөлгөөн зарласан уг хөдөлгөөний хүрээнд уурхайн талбайд ногоон байгууламж нэмэх зорилгоор улиас, хайлаасыг тарьсан. Энэ жил Намрын бүх нийтийн мод тарих өдрөөр уурхайн талбайд 500ш хайлаасны тарьц, суулгацаар нөхөн тарилт хийн усалгаа арчилгааг хийсэн. Орон нутгийн тарьц суулгацыг орон нутагт нь тарих зорилгоор Баянхонгор аймгийн Хонгорын шугуй ХХК-с тарьц, суулгацыг авсан. Уг ажилд **1750000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг 64. Кемп орчмын модны нөхөн тарилт хийх газруудын модны нүх ухаж байгаа нь

Зураг 65. Хайлаасны тарьцаар нөхөн тарилт хийж байгаа нь

Зураг 66. Нөхөн тарилт хийж байгаа нь

Зураг 67. Хонгорын шугуй ХХК авсан тарьц суулгац

4.2.2 Химийн бодисын агуулахын үрд талд шинээр талбайд мод суулгац тарих

Уурхайн ногоон байгууламж нэмэх зорилгоор Химийн бодисын агуулахын үрд талд улиасны 100ш тарьц, суулгацаар тарилт хийсэн. Хайлаас, улиасны модны ургалт 90 хувьтай маш сайн байсан. Усалгааны хуваарийн дагуу усалж арчилсан.

Зураг 68. Химийн агуулахын урдах модны хаягжуулалт

Зураг 69. Химийн агуулахын урд тарьсан модны ургалтын байдал

Зураг 70. Усны машинаар усалгааг хийж байгаа нь

4.2.3 Шимт хөрсний овоолгыг хэлбэржүүлэн, олон настын үр цацаж үргамэлжүүлэх, услах

Уурхайн шимт хөрсний овоолгыг хэлбэржүүлэн тэгшилж 50 кг ерхөг, согооврын олон настын үрээр тарилт хийн бороожуулагч усалгааны системээр өдөр бүр усалгааг хийсэн. Уг ажилд усалгааны систем **1967000 төгрөг**, олон настын үр **1174000 төгрөг** нийт **3141000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг.71 Ерхөг олон настын үр

Зураг.72 Олон настын үр тарьсан байдал

Зураг.73 Усалгааны систем холболт хийж байгаа нь

Зураг.74 Бороожуулагчийн ажиллагааг шалгаж байгаа нь

Зураг.75 Усалгааны систем холболт хийж байгаа нь

Зураг.76 Ургалтын явц

Зураг.77 Дээрээс нь харуулсан байдал

4.2.4 Бөмбөгөр сумын Цэцэрлэгт хүрээлэнд тарьсан модны арчилгаа усалгаа хийх, сумын ЗДТГ-т хүлээлгэж өгөх

Бөмбөгөр сумын цэцэрлэгт хүрээлэнд улиас, хайлаасны тарьц суулгацаар тарилт хийн 3 дахь жилдээ арчилж тордож байна. Жил бүр усалгаа, арчилгааг хийж байгаа бөгөөд энэ жил гумины бордоогоор усалсан. Сумаас гэрээт ажилчин авч ажиллуулсан. Хашааны хогийг түүн цэвэрлэсэн. Усалгаа хийх бүртээ сумын байгаль хамгаалагчид мэдээ өгч ажилладаг. Сумын Тэрбум модны ажлын хүрээнд гаргуулсан шинэ худгийн ажиллагааг шалгаж нийгмийн хариуцлагын хүрээнд худгийн байрыг шинээр хийж өгч, худгийн насосны ажиллагааг шалгаж өгсөн. Сумын худаг холболт хийх, худгийн байр хийхэд **758000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг.78 Сумын садны мод усалгаа

ХААН БАНК Onnoo/Date: 2024.10.24 13:37:35

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information
Журналын/Journal No: 006893721765

Системийн огноо/System Date: 2024.10.10 12:40:30

Дтг/From	Дансны/Картын дугаар Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5111037360	ВОЯЖЕР МИНЕРАЛ РЕСУРСЕС	680,000.00 MNT	1.00
/ Зургаан зуун жаран мянган төгрөг /				
Кгг/To	Бансны дугаар/Branch No	Банкны нэр Bank Name		
	34	Төрийн Банк		
	Дансны/Картын дугаар Account/Card number	Нэр/Name		
	230800034721	ТУЯА ЦЭВЭЛМАА	680,000.00 MNT	1.00

Гүйцэтгэлийн утга/Transaction description:
ЕВ-Фояжер минерал ресурсес ХХК-о мод усалгаа

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйцэтгэлийн баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:
Санхбар, тоолрооны төв/Branch, sub-branch:
Гарын үсэг/Signature:
Тамга/Stamp:

___ Ой/Year (YYYY) ___ Сар/Month (MM) ___ Өдөр/Day (DD)

Date and Time: 24/10/2024 1:37 PM Page 1 of 1

Зураг.79 Сумын гэрээт ажилтны цалингийн баримт

Зураг.80 Гумины бордоогоор усалж байгаа нь

Зураг.81 Ургалтын байдал

Зураг.82 Сумын гаргасан худаг

Зураг.83 Сумын худгийн байрыг байршуулж насосын ажиллагааг шалгаж байгаа нь

4.2.5 Усалгаа, арчилгаа, тордолт хийх

Сумын төвийн 262ш улиас, уурхайн талбайд тарьж ургуулсан 1015ш хайлаас, улиас модыг 14 хоногт 1 удаа хуваарийн дагуу усалгааг хийж арчилж байна. Мөн энэ жил гумины бордоогоор бүх модыг нэг удаа бордсон.

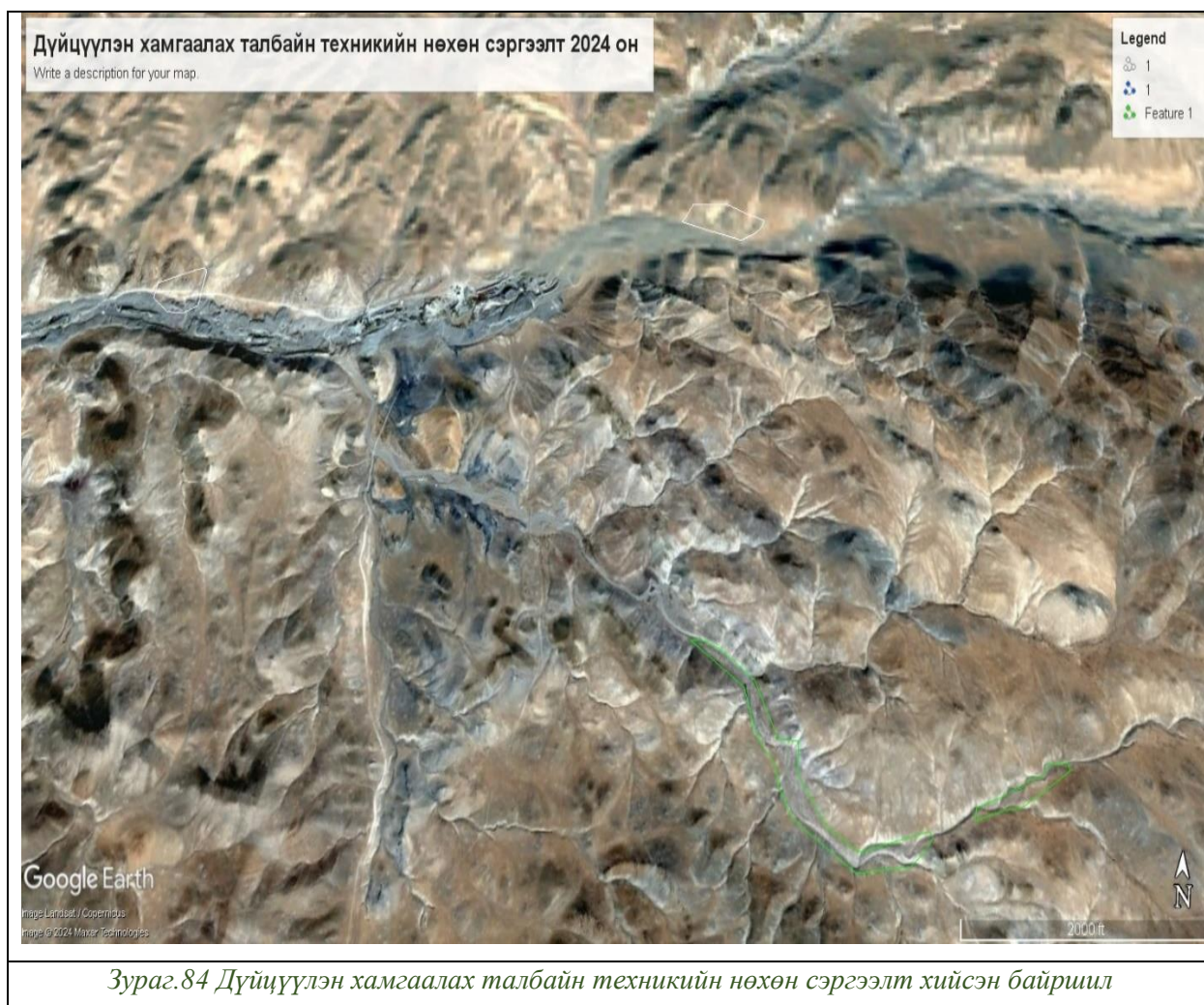
БҮЛЭГ V. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2024 оны “Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ”-нд тусгах ажлын саналыг Баянхонгор аймгийн БОАЖ-ын газрын саналыг үндэслэн тухайн газартай экологийн хувьд төстэй тус сумын нутаг дэвсгэрт дүйцүүлэн хамгаалах газар нутгийг сонгон дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөж байна.

5.1 Төсөл хэрэгжиж буй талбайн ойр орших эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт хийх

5.1.1 Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын 1-р багийн нутаг дэвсгэрт хууль бүс олборлолтын үлмаас эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх

Баянхонгор аймгийн БОАЖГ-ын саналаар Бөмбөгөр сумын 1-р багийн нутаг болох Хөх булгийн хөндий №1 2.14га, Хөх булгийн хөндий №2 1.73га, Муу худаг №1 4.65га газарт техникийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэсэн. Нийт 8.52га талбайд экскаватор, ковшоор түрэлт хийн дүүргэлт хийж, тэгшилж, техникийн нөхөн сэргээлтийн стандартын дагуу хийж гүйцэтгэсэн. Уг ажилд **21,300,000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг.85 Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдал /Муу худаг-1/

Зураг.86 Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдал /Муу худаг-1/

Зураг.87 Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдал /Муу худаг-1/

Зураг.88 Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдал /Муу худаг-1/

Зураг 89. Нөхөн сэргээлтийн самбаруудыг байршуулсан байдал

5.1.2 Баянхонгор аймгийн БОАЖ-ын газраас Тэрбум модны хүрээнд ногоон байгууламж тариалж буй газарт тарьц, суулгац тарьж хүлээлгэж өгөх

Баянхонгор аймгийн БОАЖГ-аас “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн, ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх ажил хийж өгөх ажлын хүрээнд Байгаль орчны газраас санал аван Бөмбөгөр сумын нутагт тарьхаар тохиролцсон. Орон нутгийн тарьц, суулгацыг орон нутагт нь тарих зорилгоор Баянхонгор аймгийн Хонгорын шугуй ХХК-с тарьц, суулгацыг авсан. Уг ажлыг намрын бүх нийтийн мод тарих өдрөөр сумын байгаль хамгаалагчийн зааж өгсөн талбайд 1500ш хайлаас модыг 3 өдөр тарьж, 100 тонн усаар цэнэг усалгааг хийж, уурхайн усны машинаар зөөвөрлөн усалсан. Нийт 10 хүний бүрэлдэхүүнтэй байсан бөгөөд Бөмбөгөр сумаас ажилчдыг авч өдрөөр цалинжуулж ажилласан. Тарьц суулгац худалдан авах зардалд **5.250.000 төгрөг**, сумын төвөөс авч ажилчид болон хоолны зардал **815.000 төгрөг**, нийт **6.065.000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг.90 Хайлаасны тарьц суулгацаар тарилт хийж байгаа нь

Зураг.91 Шуудуулж бэлдсэн нүхэнд тарьсан

Зураг.92 Хонгорын шугуй ХХК-с авсан тарьц, суулгац

Зураг.93 Бууц хольж тарьсан

Зураг.94 Усалгаа хийж байгаа нь

Зураг.95 Урдаас бэлтгэсэн шуудуунд тарилт хийж байгаа нь

Уг ажлыг намрын бүх нийтийн мод тарих өдрөөр сумын байгаль хамгаалагчийн зааж өгсөн талбайд 1500ш хайлаас модыг 3 өдөр тарьж, 100 тонн усаар цэнэг усалгааг хийж, уурхайн усны машинаар зөөвөрлөн усалсан. Нийт 10 хүний бүрэлдэхүүнтэй байсан бөгөөд Бөмбөгөр сумаас ажилчдыг авч өдрөөр цалинжуулж ажилласан.

БҮЛЭГ VI. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тухайн төслийн үйлдвэрлэлийн болон эрчимтэй сөрөг нөлөөллийн бүсэд иргэд, оршин суугчид, айл өрх, байгууллага байхгүй байна. Иймд нүүлгэн шилжүүлэх төлөвлөгөө тусгагдаагүй болно.

БҮЛЭГ VII. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Уурхайн олборлолт явуулах, үйлдвэрийн барилга байгууламж барих, хаягдлын далан байгуулах явцад үйлдвэрийн эзэмшлийн талбайгаас түүх, соёлын дурсгалт олдворууд илрээгүй боловч төслийн үйл ажиллагааны үед газар дээр ямар нэг таних тэмдэггүй дурсгал илэрвэл төсөл хэрэгжүүлэгч ажлаа зогсоон энэ тухай орон нутгийн Засаг дарга, цагдаагийн байгууллага болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ.

БҮЛЭГ VIII. ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үйлдвэрийн боловсруулалтын үйл ажиллагаанд химийн бодисыг ашигладаг тул химийн бодисоос эрсдэл үүснэ. Байгалийн аюул, гамшгийн үнэлгээгээр тогтоогдсон учирч болзошгүй байгалийн гамшиг, түүнээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг авч ажиллалаа.

8.1 Байгалийн аюул гамшиг

8.1.1 Байгалийн аюул гамшигийн үед авах арга хэмжээний талаар мэдээлэл ажилчдад өгөх, урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж гаргах

“Вояжер минерал ресурсес” ХХК нь ХАБЭА-ын удирдлагын тогтолцоог бий болгож хэрэгжүүлэн мөрдөж тасралтгүй сайжруулан ажиллаж байна. ХАБЭА-ын дүрэм, журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллах үүднээс Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө, Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг дагаж мөрдөн Байгалийн аюул гамшигийн үед авах арга хэмжээний талаар урьдчилан сэргийлэх мэдээлэл, сургалтыг орж ажилласан.

Зураг.96 Анхны тусламж өгөх сургалт

Зураг.97 Байгалийн гамшигийн үед авах арга хэмжээ сургалт

8.2 Галын аюул, эрсдэл

8.2.1 Гал унтраах зориулалттай ус гаргах хоолой мөн резинэн хоолойнүүдын хэвийн ажиллагааг шалгаж, шаардлагатай үед засах, солих арга хэмжээ авах

Болзошгүй аюул ослын үед гарах эрсдлээс урьдчилан сэргийлж, гал унтраах зориулалттай ус гаргах хоолойг засварын төв, Баяжуулах үйлдвэрийн байруудад байршуулсан байдаг. ХАБЭА ажилчид бүрэн бүтэн байдал болоод бэлэн байдлыг тогтмол шалгаж ажилладаг.

8.2.2 Гал түймрийн үед хэрэглэх галын булангуудад үзлэг хийж, багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгах

Гал түймрийн үед хэрэглэх яаралтай үед ашиглагдах багаж хэрэгсэл галын булан, галын сараа нь 9 объектод, байршилд байдаг бөгөөд бүрэн бүтэн байдлын үзлэг шалгалт хийн бүртгэл хөтөлдөг. Анхны тусламжийн хайрцаг 5 байршилд байгаагаас 2 байршилд нэмж цэнэглэлт хийж бүртгэсэн. Галын хорны үзлэг нийт 64ш байгаа бөгөөд үзлэгээр хэвийн ажиллагаатай бөгөөд цаашид нэмэх шаардлагатай байна.

Зураг 98. Галын хор үзлэгээр

8.2.3 Бүх ажилчдыг галын аюулгүй байдлын сургалтад хамруулах

“Вояжер минерал ресурсес” ХХК нь ХАБЭА-ын дүрэм, журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллах үүднээс Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө, Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг дагаж мөрдөн Галын аюулгүй байдлын үед авах арга хэмжээний талаар урьдчилан сэргийлэх мэдээлэл, сургалтыг орж ажилласан.

Зураг.99 Галын аюулгүй байдлын үед авах арга хэмжээний сургалт

Зураг.100 Уурхайн эмч анхны тусламж үзүүлэх сургалтын үеэр

8.4 Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны талаар

8.4.1 Уурхайн ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалтыг тогтмол зохион байгуулах

Дүрэм, журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллах үүднээс ХАБ-ын хяналтын дор ажиллаж байгаа ажилтан бүр ХАБ-ын багаж хэрэгсэл ажлын хувцсаар хангагдаж ажиллах бөгөөд сар бүр нийт ажилчдад амраад болон шинээр ирсэн ажилчид, зочид төлөөлөгчдөд дараах зааварчилгааг танилцуулдаг.

- Уурхайд ажиллах ерөнхий аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа
- Ээлжит ХАБ-ийн сургалт
- Ээлжит бус ХАБ-ийн сургалт
- Давтан ХАБ-ийн сургалт
- Шинэ ажилтны ХАБ-ийн сургалт
- Эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх сургалт зэргийг зохион байгуулан ажилласан.

Зураг.101 Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт

Сургалтын бүртгэл					
№	Ажилтны овог, нэр	Хэсэг нэгж	Ажлын тунхаг	Шалгалтын оноо	Гарын үсэг
1	А. Доржиев	Лаборатори	Ажил	100%	[Signature]
2	Б. Батбаяр	ХБ 7	Орлог	100%	[Signature]
3	М. Ууган	Лаборатори	Ажил	100%	[Signature]
4	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
5	С. Нарангов	Лаборатори	Ажил	100%	[Signature]
6	В. Доржиев	Технологи	Орлог	100%	[Signature]
7	Б. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
8	Д. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
9	С. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
10	Х. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
11	У. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
12	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
13	А. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
14	Н. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
15	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
16	Т. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
17	Б. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
18	С. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
19	У. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
20	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
21	А. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
22	Н. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
23	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
24	Б. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]

Сургалтын бүртгэл					
№	Ажилтны овог, нэр	Хэсэг нэгж	Ажлын тунхаг	Шалгалтын оноо	Гарын үсэг
1	А. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
2	Б. Батбаяр	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
3	М. Ууган	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
4	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
5	С. Нарангов	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
6	В. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
7	Б. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
8	Д. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
9	С. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
10	Х. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
11	У. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
12	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
13	А. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
14	Н. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
15	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
16	Т. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
17	Б. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
18	С. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
19	У. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
20	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
21	А. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
22	Н. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
23	М. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]
24	Б. Доржиев	ХБ	Нэгж	100%	[Signature]

Зураг.102 Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалтын бүртгэл

8.4.2 Ослын үед ажиллах ИТА, ажилчдын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гаргаж, сургалт явуулах

Болзошгүй аваар ослын үед ажиллах бүрэлдэхүүний үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гаргаж батлуулан, сургалт мэдээлэл өгсөн. Дараа жил Ослын үед ажиллах ажилчдын практик сургалт хийхээр төлөвлөж байна.

8.4.3 2024 оны Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг батлуулан хэрэгжүүлж ажиллах

Уурхайн 2024 оны Гамшгаах хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулан Баянхонгор аймгийн Онцгой байдлын газрын байцаагчаар хянуулан, батлуулж ажилласан. Аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулан Уул уурхайн аврах ангиар хянуулан, тайланг засварлаж байна.

8.4.4 Болзошгүй аваар ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн багаж хэрэгсэл, эм тариаг бэлэн байлгах

Болзошгүй аваар ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн хайрцагийг 5 обьектод байрлуулсан бөгөөд анхны тусламжийн хайрцагийн цэнэглэлт хийн ажиллаж байна. Эмийн сангийн эмийн бүрдүүлэлтийг шалган ажилласан.

Зураг.103 Эмийн сангийн бүрдүүлэлт

Зураг.104 Эмийн санг байршуулсан байдал

8.4.5 Болзошгүй осол, хүний амь насанд аюул учруулж болох нөхцөлүүдээс урьдчилан сэргийлэх

Уурхайн ажилчдыг болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх сургалтанд хамруулж ажилладаг. Галын аюулгүй байдлын сургалт, Байгалийн гамшиг, Аваар ослын үед ажиллах сургалтуудыг хийж ажилласан.

8.5 Хаягдлын далангаас үүсэх эрсдэл

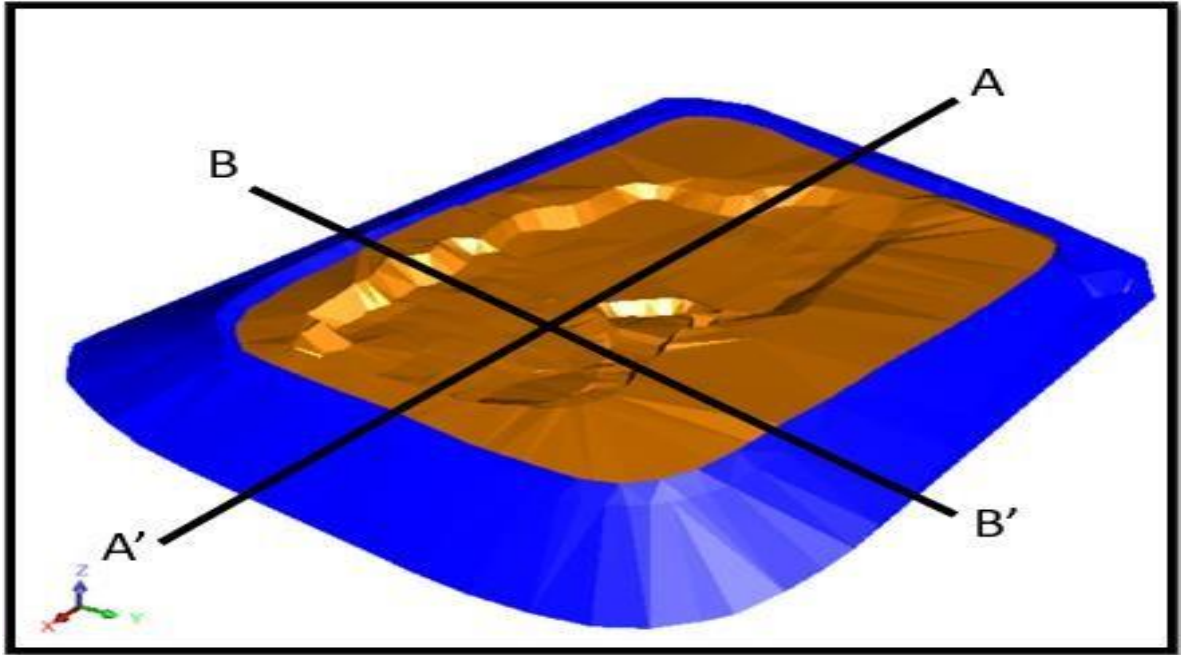
8.5.1 Хаягдлын далангийн байгууламжид ажлын байрны үзлэгийг тодорхой давтамжтайгаар явуулах

Хаягдлын далангийн хэмжилт хяналтыг хийж ажилладаг бөгөөд хаягдлын далангийн байгууламжийн нийт багтаамж 26426 м3 бөгөөд үүнээс энэ жилийн дүүргэлт 19460 м3, үлдсэн хэмжээ 6966 м3 байна.

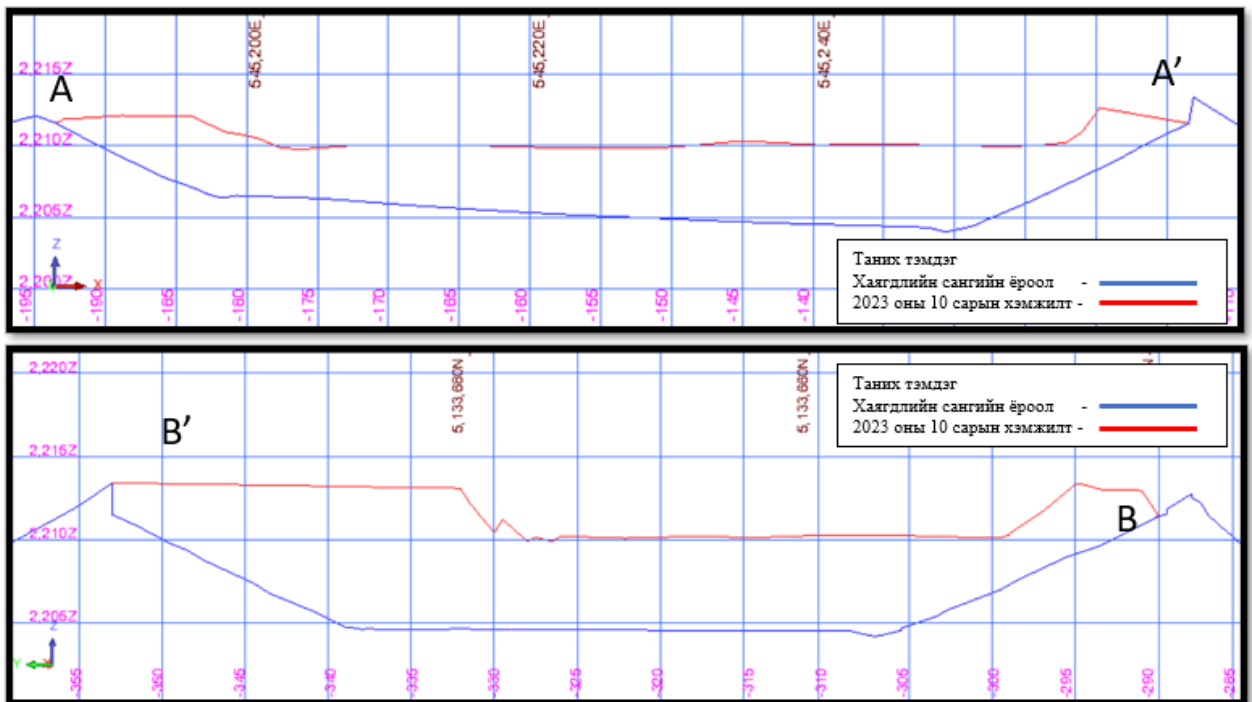
Хүснэгт-9 Хаягдлийн сангийн хэмжилт

1	Хэмжих нэгж	M^3
2	хаягдлийн сангийн багтаамж	26426
3	хаягдлийн сангийн хэмжилт	19460
4	Хаягдлын сангийн үлдсэн багтаамж	6966

Зураг 105. Хаягдлын сангийн хэмжилт хийсэн байдал

Зураг 106. Хаягдлын сангийн хэмжилт хийсэн байдал

8.5.2 Хаягдлын далангийн байгууламжид усны байгууламжийн мэргэжлийн байгууллагаар жил бүр нарийвчилсан үзлэг шалгалт /хулдаасны бүрэн бүтэн байдал, далангийн захын хэсгээр зутан дүүргэлтийн хэмжээ хэтэрсэн эсэх, далангийн үндсэн хэсгийн бат бэх/ хийлгэх

2024 онд Баяжуулах үйлдвэр нь хаягдлын далангийн байгууламжинд Мэргэжлийн байгууллагын үзлэг шалгалт хийлгээгүй бөгөөд хаягдлын далангийн үлдэгдлээс Хаягдлын байгууламжид зутан дүүргэлт хэтрээгүй хэвийн байна.

8.6 Химийн бодисын эрсдэл

8.6.1 Агуулах нь тухайн бодисын хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасан шингээгч материалаар /зориулалтын шингээгч, хуурай элс, тогтворжүүлэгч гэх мэт/ хангагдсан байна.

Химийн агуулах нь тухайн бодисын хор аюулын лавлах мэдээлэлд заасан шингээгч материалаар Асгаралтын иж бүрдлийг байршуулж бэлэн байлгаж ажилладаг. 2024 онд химийн аюултай бодисын асгаралт бүртгэгдээгүй болно.

Зураг.107 Асгаралтын иж бүрдэл байршуулсан байдал

8.6.2 Тухайн бодис, хольц, хаягдлыг үстгах аргачлал, тээвэрлэх арга зэргийг үйлдвэрийн байранд нүдэнд ил харагдахуйц газарт байрлуулах

Химийн бодисын ХАЛМ, аюулгүйн зааварчилгаа бодисын тэмдэг, тэмдэглэгээг ил харагдахуйц байршуулсан.

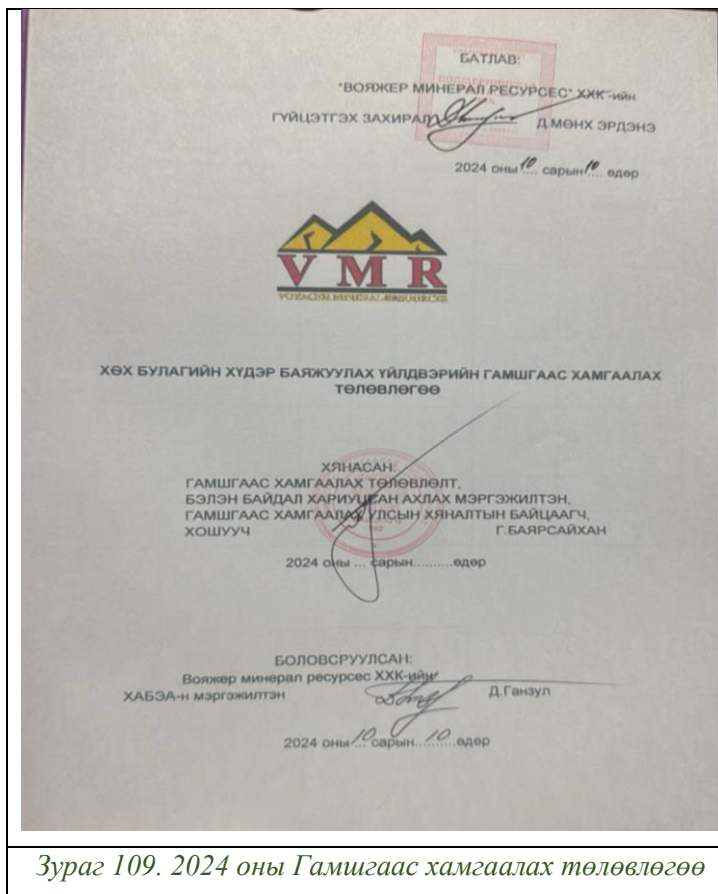

Зураг.108 Тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан байдал

8.6.3 Болзошгүй ослын үед авах арга хэмжээг боловсруулж, холбогдох байгууллагаар хянуулж, батлуулан мөрдөж ажиллах

Урхайн 2024 оны Гамшгаах хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулан Баянхонгор аймгийн Онцгой байдлын газрын байцаагчаар хянуулан, батлуулж ажилласан.

Зураг 109. 2024 оны Гамиггаас хамгаалах төлөвлөгөө

8.6.4 Химийн хорт бодистой харьцах үеийн өдөр тутмын зааварчилгааг удирдлагуудаар батлуулан цех хэсгүүдэд байршуулах

Баяжуулах үйлдвэр дэргэдэх химийн лаборатори болон үйлдвэрийн химийн бодистой харьцах үеийн зааварчилгаа болон ХАЛМ, өдөр бүрийн ажлын нарядыг өгч ажилладаг. Баяжуулах үйлдвэрт химийн бодисын зааварчилгаа хананд хэвлэн байршуулж, аюулгүй ажиллагааны хамгаалах хэрэгслийг бүрэн олгож хянаж ажилласан.

Зураг.110 Химийн бодисын ХАЛМ зааварчилгаа

8.6.5 Химийн бодисын зарцуулалтын бүртгэлийг өдөр бүр хөтлөх, зарцуулалтын тайланг хугацаанд нь гаргах, дээд байгууллагад химийн бодисын зарцуулалтын тайланг хүргүүлэх

Химийн бодисын зарцуулалтын тайланг сар бүр гарган Баянхонгор аймгийн БОАЖГазар, Онцгой байдлын газар, Тагнуулын байгууллага, Цагдаагийн газар Экологийн байцаагч, Бөмбөгөр сумын БОХУБайцаагчаар хянуулан ажиллаж байна.

Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын Улаансайр 1-р багийн нутагт байрлах "Вояжерминерал ресурсес" ХХК-ийн Хөхбулаг уурхайн Баяжуулах үйлдвэрийн 2024 оны 6-р сарын Химийн бодисын зарцуулалт

2024.06.30

№	Он сар	Химийн бодисын нэршил/төмбөг			Хэмжих нэгж	6-р сар						
		1	2	3		4	Эхний үлдэгдэл	Орлого	Нийт	Эцсийн үлдэгдэл	Зарлага	
0												
1	2024 оны 6-р сарын 1-ээс 6-р сарын 30-ыг багцлав	Кальцийн шохой (кг)	Calcium oxide	CaO620.9	кг	46201	0	46201	44001	2200		
2		Нарсны тос (л)	Pine oil	ROH(R-R6174.5)	л/20 л/200	960	0	960	960	0		
3		Аммонийн дибутил дитиофосфат (кг)	Ammonium dibutyl dithiophosphate	(C ₄ H ₉ O) ₂ PSSNH ₄	Кг/50	2650	0	2650	2500	150		
4		Натрийн изобутил ксантогенат/НБК/ (кг)	Sodium butyl hanthate	C ₄ H ₉ OSSNA	Кг/25, 50	4325	0	4325	3925	400		
5		Натрийн сульфид (кг)	Sodium sulfide	Na ₂ S	Кг/25	1950	0	1950	1900	50		
6		Азотын хүчил (л)	Azotic acid, Aqua fortis	HNO ₃	л	1689	0	1689	1301	388		
7		Давсны хүчил (л)	Hydrochloric acid	HCl	л	12	0	12	12	0		
8		Мөнгөний нитрат (гр)	Silver nitrate	AgNO ₃	гр	0	0	0	0	0		
9		Флакс (кг)	104 flux thinner	104 flux thinner	кг	55	0	55	25	30		
10		Усгүй бора /Натрийн борат/	Sodium pyro borate, borax	Na ₂ B ₄ O ₇	кг	17	0	17	10	7		
11		Натрийн карбонат	Sodium carbonate	Na ₂ CO ₃	гр	210	0	210	210	0		

Тайлан гаргасан:
 "Вояжерминерал ресурсес" ХХК-ийн технологич инженер: *Ц.Маналсүрэн* И.Эргэл
 Химич: *Ц.Маналсүрэн* Ц.Маналсүрэн

Хянасан:
 Онцгой байдлын газрын Гамшгаас хамгаалах төлөвлөлт бэлэн байдал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн, Гамшгаас хамгаалах улсын ахлах байцаагч: *Хошууч Т.Баярсайхан*
 Тагнуулын Ерөнхий газрын Баянхонгор аймаг дахь хэлтсийн ахлах ажилтан: *Ахмад Д.Мөнх-Эрдэнэ*
 Цагдаагийн газрын Экологийн асуудал хариуцсан эрүүгийн ахлах мөрдөгч: *Ахмад У.Амаржаргал*
 Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч: *Г.Мөнхжаргал*
 Бөмбөгөр сумын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч: *Д.Мөнх-Очир*

Зураг.111 6-р сарын химийн бодисын зарцуулалтын тайлан

Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын Улаансайр 1-р багийн нутагт байрлах "Вояжерминерал ресурсес" ХХК-ийн Хөхбулаг уурхайн Баяжуулах үйлдвэрийн 2024 оны 9-р сарын Химийн бодисын зарцуулалт

2024.09.30

№	Он сар	Химийн бодисын нэршил/төмбөг			Хэмжих нэгж	9-р сар				
		1	2	3		4	Эхний үлдэгдэл	Орлого	Нийт	Эцсийн үлдэгдэл
0										
1	2024 оны 9-р сарын 1-ээс 9-р сарын 30-ыг багцлав	Кальцийн шохой (кг)	Calcium oxide	CaO620.9	кг	36614	0	36614	31614	5000
2		Нарсны тос (л)	Pine oil	ROH(R-R6174.5)	л/20 л/200	850.8	0	850.8	771.4	79.4
3		Аммонийн дибутил дитиофосфат (кг)	Ammonium dibutyl dithiophosphate	(C ₄ H ₉ O) ₂ PSSNH ₄	Кг/50	1950	0	1950	1600	350
4		Натрийн изобутил ксантогенат/НБК/ (кг)	Sodium butyl hanthate	C ₄ H ₉ OSSNA	Кг/25, 50	2675	0	2675	1775	900
5		Натрийн сульфид (кг)	Sodium sulfide	Na ₂ S	Кг/25	1650	0	1650	1450	200
6		Азотын хүчил (л)	Azotic acid, Aqua fortis	HNO ₃	л	873	2025	2898	2302	596
7		Давсны хүчил (л)	Hydrochloric acid	HCl	л	12	0	12	5	7
8		Мөнгөний нитрат (гр)	Silver nitrate	AgNO ₃	гр	0	0	0	0	0
9		Флакс (кг)	104 flux thinner	104 flux thinner	кг	25	80	105	25	80
10		Усгүй бора /Натрийн борат/	Sodium pyro borate, borax	Na ₂ B ₄ O ₇	кг	0	35	35	21	14
11		Натрийн карбонат	Sodium carbonate	Na ₂ CO ₃	гр	210	0	210	210	0

Тайлан гаргасан:
 "Вояжерминерал ресурсес" ХХК-ийн технологич инженер: *Ц.Маналсүрэн* Д.Занданжаргал
 Химич: *Ц.Маналсүрэн* Ц.Маналсүрэн

Хянасан:
 Онцгой байдлын газрын Гамшгаас хамгаалах төлөвлөлт бэлэн байдал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн, Гамшгаас хамгаалах улсын ахлах байцаагч: *Хошууч Г.Баярсайхан*
 Тагнуулын Ерөнхий газрын Баянхонгор аймаг дахь хэлтсийн ахлах ажилтан: *Ахмад Д.Мөнх-Эрдэнэ*
 Цагдаагийн газрын Экологийн асуудал хариуцсан эрүүгийн ахлах мөрдөгч: *Ахмад У.Амаржаргал*
 Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч: *Г.Мөнхжаргал*
 Бөмбөгөр сумын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч: *Д.Мөнх-Очир*

Зураг.112 9-р сарын химийн бодисын зарцуулалтын тайлан

БҮЛЭГ IX. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

9.1 Энгийн болон ахуйн шинжтэй хог хаягдал

9.1.1 Ахуйн хог хаягдал хадгалах цэгийн хаягийг шинэчлэх, хог хаягдлыг бууруулах, ангилах, дахин ашиглах, зүй зохистой хаях дадал зүришлыг хэвшүүлэх сургалт зохион байгуулах

Уурхайн 2 ээлжний ажилчдад болон өдөр, шөнийн ээлжний нийт ажилчдад “Хог хаягдал ангилан ялгах” сэдэвт сургалтыг 53 хүнд давхцсан тоогоор хийсэн байна. Хог хаягдлын ангилалтын хяналтыг хийж ажилласан. Үйлчилгээний ажилчдад зааварчилгаа өгч ажилласан.

Зураг.113 Хог хаягдал ангилан ялгах сургалт орж байгаа нь

Зураг.114 Хог хаягдал ангилан ялгах сургалт шөнийн ээлжний ажилчдад орж байгаа нь

9.1.2 Энгийн хог хаягдал хадгалах сав нь шаардлага хангасан байх

Хог хаягдлын тухай хуулийн 15-р зүйлд заасан шаардлагын дагуу энгийн хог хаягдлын хаягдал мод ашиглан шинэчлэн хийсэн. Ангилан ялгах хогийн савыг шил лааз, цаас, хуванцар, гялгар уут ангилалаар кемп аж ахуй, баяжуулах үйлдвэр, механик засварын байранд байршуулсан. Уг ажилд **43.000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг.115 Хаягдал модыг ашиглан хийж байгаа нь

Зураг.116 Кемп аж ахуйн /Ангилан ялгах хогийн сав/

Зураг.117 Баяжуулах үйлдвэрийн /Ангилан ялгах хогийн сав/

9.1.3 Хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий иргэн, ААН-тэй хог тээврийн үйлчилгээний гэрээ байгуулах, хог хаягдлын төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх

Бөмбөгөр сумын Засаг даргатай Хог хаягдал нийлүүлэх гэрээ байгуулан ажиллаж 2024 онд нийт 5 удаагийн тээвэрлэлтээр үнс нурмын хаягдал 40 тонн, энгийн хог хаягдал 20 тонн сумын хогийн нэгдсэн цэгт нийлүүлсэн байна. Гэрээний дагуу **1,200,000 төгрөгийн** хог хаягдлын төлбөрийг төлсөн. Хог хаягдлыг ачиж буулгах бүртгээ Бөмбөгөр сумын БОХУБайцаагч, Байгаль хамгаалагчид мэдэгдэж, баримтжуулан акт үйлдэж авдаг.

БАТЛАВ
"ВОЯЖЕР МИНЕРАЛ РЕСУРСЕС" ХХК-ийн
ЗАХИРАЛ Д.МОНХ-ОЧИР

БАТЛАВ
БӨМБӨГӨР СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА Х.ГЭРЭЛМАА

ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ
2024 оны 01 сарын 02 өдөр № Бөмбөгөр сум

Нэг талаас Бөмбөгөр сумын Засаг даргын тамгын газар Адашид "Хүлээн авагч" гэх үг төлөөлж ЗДТГ-ын Байгаль хамгаалагч Ж.Саруул Нөгөө талаас "Вояжер минерал ресурсес" ХХК (Бөмбөгөр сумын 1-р байгаль нутагт байрлах 9011299047 улсын бүртгэлийн гэрчилгээтэй, MV-020591 тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий, Адашид Үүсгэгч гэх төлөөлж, Байгаль орчны мэргэжилтэн Х.Гэрэлмаа нар харилцан тохиролцож, 2024 оны 01 сарын 02 өдөр 2024 оны 01 сарын 02 өдөр хүртэл нэг жилийн хугацаатайгаар гэрээг байгуулав.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хөрс хамгаалах, цөмийгөөс саргилгах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.4, 10 дугаар зүйлийн 10.2 дахь заалт, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн 2021 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 3-05 дугаар тогтоол зэрэг эрх зүйн бичиг баримтуудыг тус тус үндэслэв.

1.2. Хог хаягдлын хүрээлэн буй орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлж хортой нөлөөллийг арилгах түүнээс урьдчилан сэргийлэхэд оршино.

Хоёр. Гэрээний зорилго

2.1. Орчны ариун цэврийг тогтмол цэвэр байлгах, аюулгүй эрүүл орчинд ажиллах амьдрах орчныг бий болгох зорилгоор Үүсгэгчээс гарсан ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, зориулалтын хогийн цэгт хургах, Хүлээн авагч нь Үүсгэгчээс хүлээн авсан хог хаягдлын сэргээн ашиглах, дахин боловсруулах, устгах, булчлах асуудлыг хариуцах бөгөөд Үүсгэгч тал хог хаягдлын төлбөрийг тогтоосон хугацаанд төлөх, талуудын байгуулсан гэрээг хэрэгжүүлж, дүгнэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

Гурав. Хүлээн авагч талын хүлээх эрх, үүрэг

3.1. Хог хаягдлын тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавих

Зураг.118 Хог хаягдал гэрээ

Банкхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын Засаг дарга, "Вояжерминерал ресурсес" ХХК-ийн хооронд байгуулсан 2024 оны 01 сарын 02-ны өдрийн №VUM001 тоот "Хог хаягдлын гэрээ"-ний Хавсралт 1

ХОГ ХАЯГДЛЫН ДАГААДАХ БИРЧГ
№ ХХ-0124
Дагалдах бичгийн дугаар / шаардлагатай тохиолдолд нэмэлт хуудас хургална /

1. Үүсгэгчийн талаарх мэдээлэл:
Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011299047
Байгууллагын нэр: "Вояжерминерал ресурсес" ХХК

2. Аюулгүй хог хаягдлыг хүлээлгэж авсан:
Оноо нэр: Албан тушаалтан Гарын үсэг: Оноо:
Х.Гэрэлмаа Байгаль орчны мэргэжилтэн /Х.Гэрэлмаа/ 2024 оны 03 сарын 02-ны өдөр
М.Норвооринзон Жолооч /Жолооч/ 2024 оны 03 сарын 02-ны өдөр

3. Тээвэрлэгчийн талаарх мэдээлэл:
1/ Тээврийн хэрэгсэлийн улсын дугаар, марк: УАН 37-02, УАН 37-02 Nord
2/ Тээвэрлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр: "Хөхбулаг" уурхайн ахуйн хог хаягдал
3/ Тээвэрлэгч буй хог хаягдлын хэмжээ: 16 тн

4. Хог хаягдлын талаарх мэдээлэл:

1	Нүүрсний хаягдал/ үнс	16 тн
2		
3		
4		

5. Тээвэрлэх үед анхаарах нэмэлт зааварчилгаа, мэдээлэл: -Хог хаягдал тээвэрлэх явцад түүнийг унах, агаарх, хайлсгаас саргилгах арга хэмжээ авах
-Энгийн хог хаягдлыг орон нутгийн Захирагчаны холбогдох албан тушаалтаныг байлцуулан хог хаягдлын төвлөрөлд цэгт буулгаж хүлээлгэж авах

6. Хог хаягдлыг хүлээн авагч:
1. Оноо нэр: Албан тушаал: Гарын үсэг: Оноо:
Д.Монх-Очир Бөмбөгөр сум БОХУБайцаагч /Д.Монх-Очир/ 2024 оны 03-р сарын 02-ны өдөр
Ж.Саруул Бөмбөгөр сум Байгаль хамгаалагч /Ж.Саруул/ 2024 оны 03-р сарын 02-ны өдөр

7. Үл нэмнэлт:

8. Буцаагч:

Хуудсыг баталгаажуулав: Хуудас 1/1

Зураг.119 Хог хаягдал нийлүүлсэн акт

Банкхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын Засаг дарга, "Вояжерминерал ресурсес" ХХК-ийн хооронд байгуулсан 2024 оны 10 сарын 10-ны өдрийн №VUM001 тоот "Хог хаягдлын гэрээ"-ний Хавсралт 1

ХОГ ХАЯГДЛЫН ДАГААДАХ БИРЧГ
№ ХХ-0374
Дагалдах бичгийн дугаар / шаардлагатай тохиолдолд нэмэлт хуудас хургална /

1. Үүсгэгчийн талаарх мэдээлэл:
Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011299047
Байгууллагын нэр: "Вояжерминерал ресурсес" ХХК

2. Хог хаягдлыг хүлээлгэж авсан:
Оноо нэр: Албан тушаалтан Гарын үсэг: Оноо:
Б.Оюунчимэг Байгаль орчны мэргэжилтэн /Б.Оюунчимэг/ 2024 оны 10 сарын 10-ны өдөр
Ж.Саруул Жолооч /Ж.Саруул/ 2024 оны 10 сарын 10-ны өдөр

3. Тээвэрлэгчийн талаарх мэдээлэл:
1/ Тээврийн хэрэгсэлийн улсын дугаар, марк: ...
2/ Тээвэрлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр: "Вояжерминерал ресурсес" ХХК
3/ Тээвэрлэгч буй хог хаягдлын нэр: "Хөхбулаг" уурхайн ахуйн хог хаягдал
4/ Тээвэрлэгч буй хог хаягдлын хэмжээ: 20 тн

4. Хог хаягдлын талаарх мэдээлэл:

1	Ахуйн нэгжийн хог хаягдал	20 тн
2		
3		
4		

5. Тээвэрлэх үед анхаарах нэмэлт зааварчилгаа, мэдээлэл: -Хог хаягдал тээвэрлэх явцад түүнийг унах, агаарх, хайлсгаас саргилгах арга хэмжээ авах
-Энгийн хог хаягдлыг орон нутгийн Захирагчаны холбогдох албан тушаалтаныг байлцуулан хог хаягдлын төвлөрөлд цэгт буулгаж хүлээлгэж авах

6. Хог хаягдлыг хүлээн авагч:
1. Оноо нэр: Албан тушаал: Гарын үсэг: Оноо:
Д.Монх-Очир Бөмбөгөр сум БОХУБайцаагч /Д.Монх-Очир/ 2024 оны 10-р сарын 10-ны өдөр
Ж.Саруул Бөмбөгөр сум Байгаль хамгаалагч /Ж.Саруул/ 2024 оны 10-р сарын 10-ны өдөр

7. Үл нэмнэлт:

8. Буцаагч:

Хуудсыг баталгаажуулав: Хуудас 1/1

Зураг.120 Хог хаягдал нийлүүлсэн акт

ХААН БАНК Огноо/Date: 2024.02.15 14:18:48

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information
Журналын/Journal No: 17003229
Системийн огноо/System Date: 2024.02.15 14:10:14

Д/From	Дансны/Картын дугаар Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5111037360	ВОЯЖЕР МИНЕРАЛ РЕСУРСЕС	1,200,000.00 MNT	1.00

/ Нэг сая хоёр зуун мянган төгрөг /

Кг/To	Банкны дугаар/Branch No	Валюны нэр Bank Name	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	05	Хаан Банк	МТА,ТАТВАР	1,200,000.00 MNT	1.00

Гүйлгээний утга/Transaction description:
2240204437214; 5502292; 99142018

Харилцагч танд баярланаа/Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:
Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:
Гарын үсэг/Signature:
Тамга/Stamp:

On/Year (YYYY) Cap/Month (MM) @Day/Day (DD)

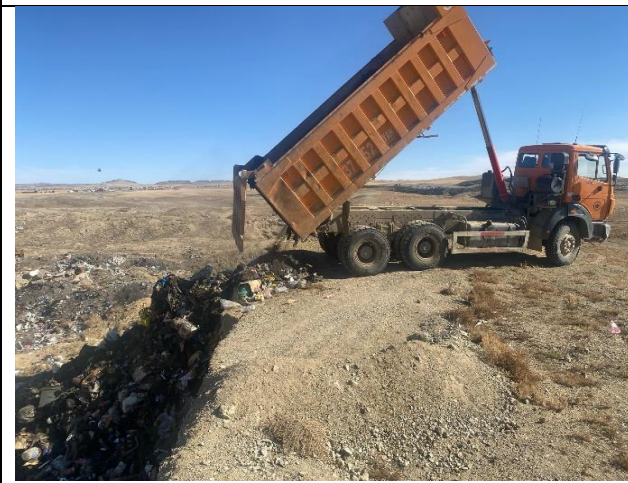
Date and Time: 15/02/2024 2:10 PM Page 1 of 1

Зураг.121 Хог хаягдлын гэрээний дагуу төлбөрийг төлсөн баримт

Зураг.122 Уурхайн энгийн хог хаягдлын цэгээс хогоо ачиж байгаа нь

Зураг.123 Бөмбөгөр сумын хогийн цэгт асгаж байгаа нь

9.1.4 Үйлдвэр болон бусад талбайн ойр орчмын хог хаягдлыг байнгын цэвэрлэж байх

Уурхайн Баяжуулах үйлдвэрийн эргэн тойрон болон уурхайн нийт талбайн бүх нийтийн цэвэрлэгээг хуваарийн дагуу хийж хэвшсэн.

Зураг.124 Бүх нийтийн хог цэвэрлэгээ хийж байгаа нь

Зураг.125 Бүх нийтийн хог цэвэрлэгээ хийж байгаа нь

9.1.5 Үйлдвэрийн хатуу хог хаягдлыг тусгай бэлтгэсэн талбайд төрөлжүүлэн хадгалах

Баяжуулах үйлдвэрийн хатуу хог хаягдлыг тусгай бэлтгэсэн хашаалсан талбайд түр хуримтлуулдаг. Дахин ашиглах замаар эргүүлэн ашигладаг.

Зураг.126 Хатуу хог хаягдлын цэг

9.2 Аюултай хог хаягдал

9.2.1 Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж, зориулалтын саванд савлаж хадгална.

Аюултай хог хаягдлын агуулахад аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж, шуудай, танк, хуванцарыг ангилж түр хуримтлуулдаг. Улаанбаатар хотын Цэцүүх трейд ХХК –тай аюултай хог хаягдлыг нийлүүлэх гэрээ, тээвэрлэх гэрээтэй ажилладаг. Аюултай хог хаягдлыг бүртгэлийг сар бүр хийж ажилладаг.

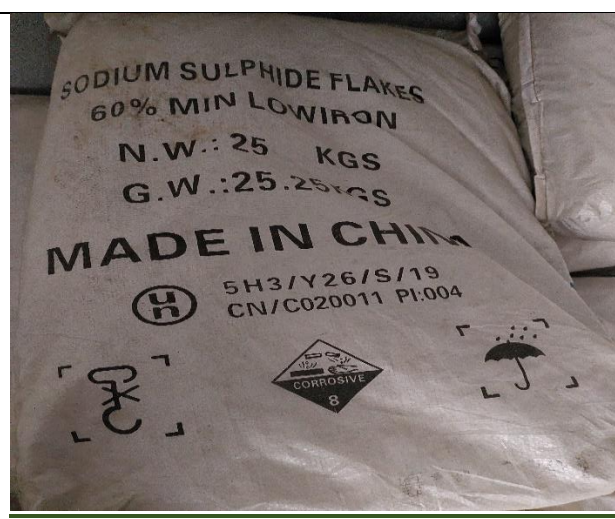
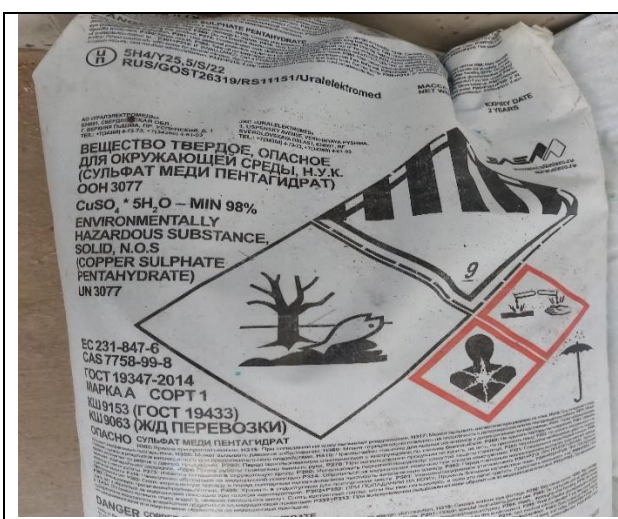
Зураг.127 Аюултай хог хаягдал түр хуримтлуулж байгаа нь

Зураг.128 Аюултай хог хаягдал түр хуримтлуулж байгаа нь

9.2.2 Аюултай хог хаягдал савлаж хадгалах сав нэг бүр нь “Аюултай хог хаягдал” гэсэн бичиглэлтэй, стандартаар тогтоосон тэмдэг, тэмдэглэгээтэй байх

Химийн бодисын нийлүүлэгч байгууллагаас худалдан авалт хийх үеийн хаяг, шошго, стандартаар тогтоосон тэмдэглэгээтэй ирдэг. Аюулын зэрэг болон хоорондын зайны стандартыг баримтлан түр хадгалж хуримтлуулдаг.

Зураг.129 Аюултай хог хаягдал ангилан түр хуримтлуулж байгаа нь

9.2.3 Бусад төрлийн хог хаягдалтай урвалд ордоггүй материалаар хийгдсэн хогийн саванд аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах

Химийн бодисын агуулахын хажууд стандартын дагуу аюултай хог хаягдлын агуулахыг байршуулсан. Хог хаягдлыг урвалд ордоггүй материалаар хийгдсэн агуулахад түр хадгалдаг. Улаанбаатар хотын Цэцүүх трейд ХХК –тай аюултай хог хаягдлыг нийлүүлэх гэрээ, тээвэрлэх гэрээтэй ажилладаг. Түр агуулахад хаягжуулалтын дагуу ангилан түр хуримтлуулдаг.

Зураг.130 Аюултай хог хаягдал ангилан түр хуримтлуулж байгаа нь

Зураг.131 Аюултай хог хаягдал ангилан түр хуримтлуулж байгаа нь

9.2.4 Үүсэх хог хаягдлын төрөл, кодыг ЗГ-ын 116-р тогтоолд заасан хог хаягдлын кодчилсон жагсаалтын дагуу тогтоосон байх

Үүсэх хог хаягдлын төрөл, кодыг ЗГ-ын 116-р тогтоолд заасан хог хаягдлын кодчилсон жагсаалтын дагуу хаягдал тосны агуулахад түр хуримтлуулж байна.

Зураг.132 ЗГ-ын 116-р тогтоолд заасан хог хаягдлын кодчилсон жагсаалтын дагуу хаягжуулалт хийсэн байдал

Зураг.133 Хаягдал тосны агуулахад ангилалын дагуу түр хуримтлуулж байна.

9.2.5 Аюултай хог хаягдалтай холбоотой мэдээллийг шаардлагатай газруудад байршуулах

Аюултай хог хаягдлын агуулахад холбоотой мэдээллийг ханан дээр байршуулсан.

Зураг.134 Аюултай хог хаягдлын холбогдолтой мэдээллийг хананд байршуулсан байгаа байдал

9.2.6 Аюултай хог хаягдлаа үстгүүлэх, тээвэрлүүлэх эрх бүхий ААН, байгууллагатай гэрээ байгуулах

Улаанбаатар хотын Цэцүүх трейд ХХК-тай аюултай хог хаягдлыг шилжүүлэх гэрээ, аюултай хог хаягдал тээвэрлэх гэрээтэй ажилладаг. Жил бүр гэрээний сунгалтыг хийж ажилладаг. Аюултай хог хаягдлын гэрээний сунгалтын **273000 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг.135 Цэцүүх трейд ХХК-тай байгуулсан аюултай хог хаягдал шилжүүлэх гэрээ, тээвэрлэлтийн гэрээ

БҮЛЭГ Х. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

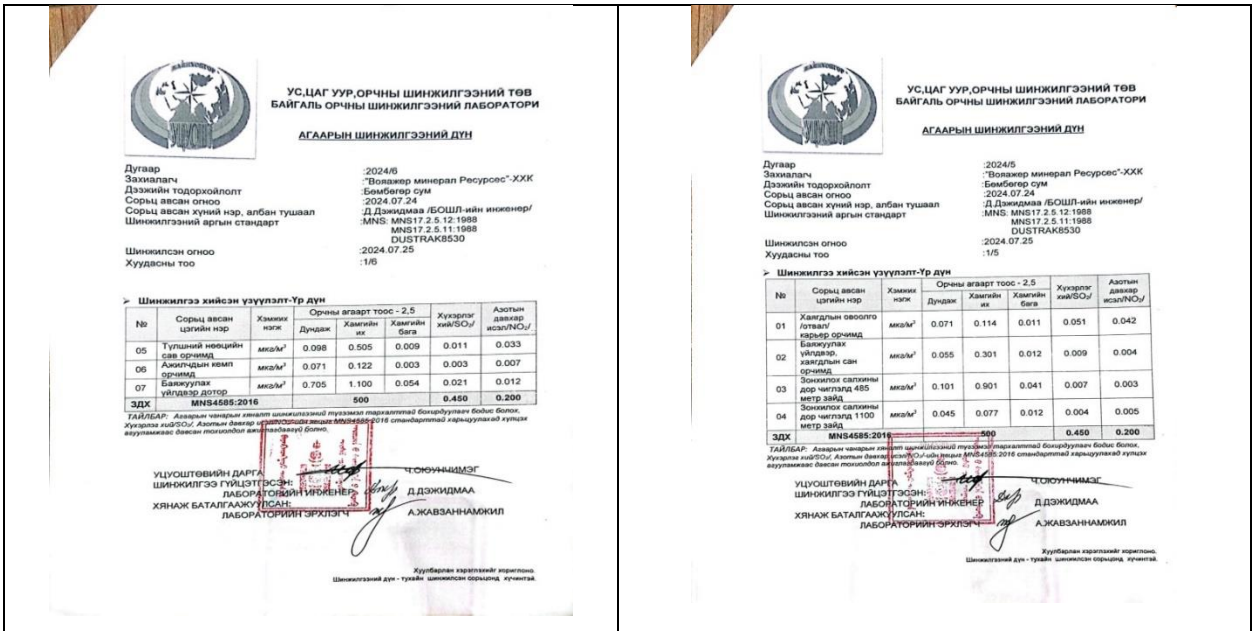
“Вояжер минерал ресурсес” ХХК -ийн Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын нутагт орших Хөх булгийн ил уурхай болон баяжуулах үйлдвэрийн төслийг хэрэгжүүлэхэд “Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр” -ийг явуулах үүрэгтэй бөгөөд 2024 оны хувьд Аймгийн ЦУОШинжилгээний Байгаль орчны төв лаборатори, Усны хяналтын төв лаборатори, Хөрс судлалын лабораториудтай хамтран ажилласан байна.

10.1 Агаарын чанар

10.1.1 Агаарын сорьц авч шинжлүүлж байх

Баянхонгор аймгийн аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний газрын Байгаль орчны төв лабораториор 2024 оны 07 сарын 24-ны өдөр Орчны хяналт шинжилгээг хийлгүүлсэн. Үүнд уурхайн агаарын сорьцын шинжилгээ, хөрсний дээжийн шинжилгээ, усны шинжилгээ авч шинжилсэн. Агаарын сорьцын шинжилгээг DUSTRAK 8530 багажаар Хаягдлын овоолго, Баяжуулах үйлдвэрийн хаягдлын сан орчимд, зонхилох салхины доод тал 485м, зонхилох салхины доод тал 1100м-т шинжилсэн. Уг ажилд **1.210.200 төгрөг** зарцуулсан байна.

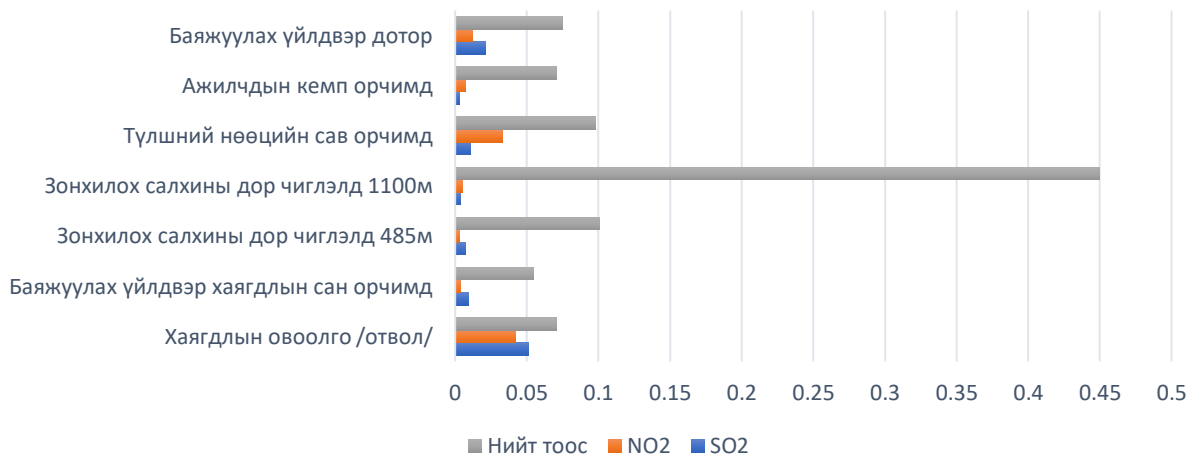

Зураг 136. Агаарын чанарын найрлагын шинжилгээний хариу

Зураг 137. DUSTRAK 8530 багажаар хэмжилт хийж байгаа нь

Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ

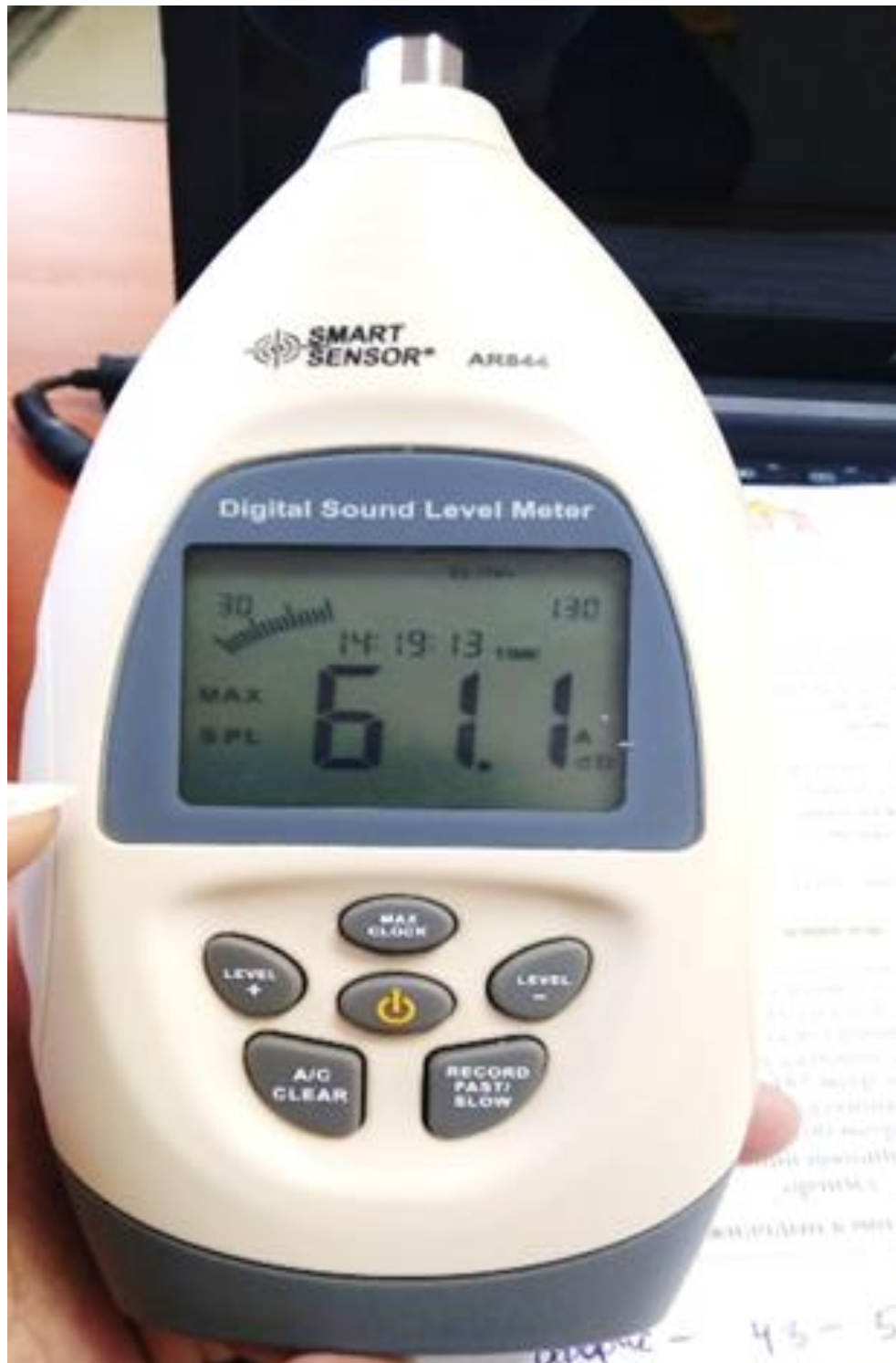

Диаграмм 1. Агаарын чанарын найрлагын хэмжилт

Дүгнэлт: Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний түгээмэл тархалттай бохирдуулагч бодис болох, Хүхэрлэг хий /SO₂/, Азотын давхар исэл /NO₂/-ыг MNS 4585:2016 стандарттай харьцуулахад хүлцэх агууламжаас давсан тохиолдол ажиглагдаагүй байна.

10.1.2 Дуу шүүгиан чичиргээ

Ажилчид ажлын байрны дуу чимээний бохирдлын нөлөөлөлд өртөж байгаа эсэхийг хянах зорилгоор БНХАУ-д үйлдвэрлэгдсэн Smart Sensor брендийн AR-844 маркийн дуу чимээ хэмжигч багажийг 2019 онд худалдаж авсан ба энэхүү багажаар уурхайн дуу чимээг хэмжиж байна.

Зураг 138. Дуу чимээ хэмжмгч

Дуу шуугианы өгөгдөл хөтлөх маягт /Баяжуулах үйлдвэр ажиллаж байх үед/								2024 он
Хяналтын цэг	Өдөр шөнө	Температур (С)	Огноо	Цаг	Дуу шуугианы түвшин (дБА)			Тэмдэглэл
					Бага	Их	Дундаж	
Бутлуур-1	өдөр	10.8	04.12	10.56	80.2	84.2	82.2	чихний бөглөө
Бутлуур-2	өдөр	10.8	04.12	10.58	87.2	91,6	89.4	чихний бөглөө
Тээрэм 1, 2	өдөр	11.3	04.12	11.01	99.4	100.4	99.9	Чихэвч, чихний бөглөө
Ангилуур	өдөр	11.4	04.12	11.04	95.4	96.8	96.1	Чихэвч, чихний бөглөө
Бодисын хэсэг	өдөр	11.5	04.12	11.06	89.7	90.1	89.9	чихний бөглөө
Савлагааны хэсэг	өдөр	11.2	04.12	11.11	82.1	83.4	82.75	чихний бөглөө
Хатаах хэсэг	өдөр	11.3	04.12	11.15	85.1	85.8	85.45	чихний бөглөө
Баяжуулах хэсэг	өдөр	11.5	04.12	11.21	89.9	91.5	90.7	Чихэвч, чихний бөглөө
Шинжилгээний өрөө	өдөр	18.9	04.12	11.26	60.3	64.1	62.2	-
Гал тогоо	өдөр	22.8	04.12	11.30	53.2	54.8	80.6	чихний бөглөө
Кемпийн гадна	өдөр	10.3	04.12	10.43	62.4	66.9	64.65	-
Оффис дотор	өдөр	20.8	04.12	10.40	44.2	62.2	53.2	-
Ковш	өдөр	20.3	04.12	11.25	84.2	88.3	86.25	чихний бөглөө, чихэвч
Ажилчдын амрах өрөө	өдөр	22.7	04.12	11.27	28.0,	49.0	34.0	-
Үйлдвэрийн гадна орчин	өдөр	10.9	04.12	11.33	68.8	76.7	72.75	чихний бөглөө

10.2 Хөрсний бохирдол

10.2.1 Хөрсний хүнд металлууд

Баянхонгор аймгийн аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний газрын Байгаль орчны төв лабораториор 2024 оны 07 сарын 24-ны өдөр Орчны хяналт шинжилгээг хийлгүүлсэн. Үүнд уурхайн агаарын сорьцын шинжилгээ, хөрсний дээжийн шинжилгээ, усны шинжилгээ авч шинжилсэн.

Мөн Инженер Геодези ХХК Хөрс судлалын лабораторид 2024 оны 07 сарын 08-ны өдөр Байгаль орчны мэргэжилтэн хөрсний дээж авч явуулж шинжлүүлсэн.

ХӨРС СУДЛАЛЫН ЛАБОРАТОРИ

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК
 Утас/Факс: 77278899, 77288899
 E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn
 Дугаар: 24/1410

Дээж авсан огноо: 2024 он 07 сарын 08
 Шинжилгээ хийсэн огноо: 2024 он 07 сарын 16-18
 Дээж авсан газрын нэр: "Хөх булаг" уурхайн хөрсний чанарын хяналтын шинжилгээ
 Координат: -
 Дээж шинжлүүлэн байгууллага, хувь хүн: "Вояжер минерал ресурсес" ХХК
 Харилцах утас: 99011189 88842161

Хөрсний хуно металл

№	Лаб №	Дугаарын нэр	Гүн, см	Дүн металл мкг/кг							
				Ni /Никель/	Cd /Кадмийн/	Pb /Хар зугаагч/	Cu /Зэс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/	Co	Mn
1	243668	Уурхайн кемп орчим	-	18.98	ND	11.02	8.65	59.28	ND		
2	243669	ШТС хөрс	-	28.70	ND	18.64	35.05	94.71	3.72		
3	243671	Хаягдлын далан орчим	-	24.85	ND	42.67	95.51	94.42	0.98		
Хулцан агууламж /MNS 5850:2019/				150.0	3.0	100.0	100.0	300.0	150.0		
Хортон агууламж /MNS 5850:2019/				1000.0	10.0	500.0	500.0	600.0	400.0		
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800.0	20.0	1200.0	1000.0	1000.0	1500.0		
Элементүүдийн өмнөхөрөгдөж дээж хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/							

*ND-not detect

Исх: Энэхүү шинжилгээний зарим нь урхайн хөрсний дээжид хамарсан ба хуульчлан хэрэглэхийг хориглоно. Шинжилгээ хийсэн арга стандарт: (MNS ISO 11466:2007)

Лабораторийн эрхлэгч: Я.Болдбаатар /MS.c/
 Залдан шинжээч: С.Ганцэнэг

Зураг 139. Хөрсний дээж авч байгаа нь

**УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
 БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

ХӨРСНИЙ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дугаар: 2024/01
 Захиалагч: "Вояжер минерал Ресурсес"-ХХК
 Дээжийн тодорхойлолт: "Кемпийн хашаан дотроос (шимт хөрс)"
 Сорьц авсан газар: Бөмбөгөр сум
 Дээж авсан огноо: 2024.07.24
 Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал: Д.Дэжидмаа /БОШЛ-ийн инженер/
 Шинжилгээний аргын стандарт: БСТ
 Шинжилсэн огноо: 2024.07.26
 Хуудасны тоо: 1/4

Шинжилгээ хийсэн үзүүлэлт – Үр дүн

№	Сорьц авсан цэг	рН		Чийг		P ₂ O ₅	NH ₄	NO ₃	Ялзмаг		SO ₄
		-	%	мг/кг	мг/кг				%	мг/кг	
1	БӨ-н орчим	8.11	3.11	21.8	30.7	4.1	0.22	11.5			
2	Бохир усны цэг	7.21	1.11	32.5	22.8	7.4	0.50	22.0			
3	Нэгдсэн хөлийн цэг	9.01	0.77	22.7	19.6	11.5	1.01	15.4			
4	Уурхайн кемп орчим	6.55	1.18	3.9	20.2	3.6	1.77	7.5			
5	Уурхайн талбайгаас	6.87	2.55	7.2	4.6	22.5	2.01	10.3			
6	Шимт хөрсний өвөөлгө	7.00	3.01	9.2	15.5	11.3	1.47	9.1			
7	Хаягдлын далан орчим	7.44	1.97	18.9	20.9	20.1	0.72	6.3			

УЦОШТӨВИЙН ДАРГА: Т.ОЮУЦИМЭГ
 ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Д.ДЭЖИДМАА
 ХЯНАЖ БАТАЛГАЖУУЛСАН: А.ЖАВЗАННАМЖИЛ
 ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

Хуульчлан хэрэглэхийг хориглоно. Шинжилгээний дүн - урхайн шинжилгээний сорьцтой уявдана.

Зураг 140. Хөрсний дээж авч байгаа нь

Дүгнэлт: Уурхайн хөрсний дээжийг кемп орчмын, ШТС-ын орчмын хөрс, хаягдлын далан орчим MNS 5850:2019 стандартын үзүүлэлт нь хүлцэх хэмжээнээс даваагүй байна.

10.2.2 Шимт хөрсний хадгалалт

Инженер Геодези ХХК Хөрс судлалын лабораторид 2024 оны 07 сарын 08-ны өдөр Байгаль орчны мэргэжилтэн хөрсний дээж авч явуулж шинжлүүлсэн.

**УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

ХӨРСНИЙ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН

Дугаар :2024/01
Захиалагч : "Вояжер минерал Ресурсес"-ХХК
Дээжийн тодорхойлолт : Кемпийн хашаан дотроос (шимт хөрс)
Сорьц авсан газар : Бөмбөгөр сум
Дээж авсан огноо : 2024.07.24
Дээж авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Дэжидмаа /БОШЛ-ийн инженер/
Шинжилгээний аргын стандарт : БСТ
Шинжилсэн огноо : 2024.07.26
Хуудасны тоо : 14

Шинжилгээ хийсэн үзүүлэлт – Үр дүн

№	Сорьц авсан цаг	pH	Чийг %	P ₂ O ₅ мг/кг	NH ₄ мг/кг	NO ₃ мг/кг	Ялзмаг %	SO ₄ мг/кг
1	00-н орчим	8.11	3.11	21.8	30.7	4.1	0.22	11.5
2	Бохир усны цаг	7.21	1.11	32.5	22.8	7.4	0.50	22.0
3	Нэгдсэн хөгийн цаг	9.01	0.77	22.7	19.6	11.5	1.01	15.4
4	Уурхайн кемп орчим	6.55	1.18	3.9	20.2	3.6	1.77	7.5
5	Уурхайн талбайгаас	6.87	2.55	7.2	4.6	22.5	2.01	10.3
6	Шимт хөрсний овоолго	7.00	3.01	9.2	15.5	11.3	1.47	9.1
7	Хаягдлын далан орчим	7.44	1.97	18.9	20.9	20.1	0.72	6.3

УЦУОШТӨВИЙН ДАРГА: Ч.ӨНЮУЦИМЭГ
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭГТЭГСЭН: Д.ДЭЖИДМАА
ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН: А.ЖАВЗАННАМЖИЛ
ЛАБОРАТОРИЙН ОРХЛЭГЧ: А.ЖАВЗАННАМЖИЛ

Хуульчлан хэрэглээний хоргилгоо,
Шинжилгээний дүн - тухайн шинжилгээний сорьцонд үлчлэгддэг.

ХӨРС СУДЛАЛЫН ЛАБОРАТОРИ

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК
Утас: 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn
Дугаар: 24/1409

Дээж авсан огноо: 2024 он 07 сарын 08
Шинжилгээ хийсэн огноо: 2024 он 07 сарын 16-18
Дээж авсан газрын нэр: "Хөх булаг" уурхайн хөрсний чанарын хяналтын шинжилгээ
Координат: -
Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: "Вояжер минерал ресурсес" ХХК
Харуулах утас: 99011189 88842161

Хөрсний химийн задлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжийн нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, dS/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	Шингэж авсан суурьд м-ж/100 гр				Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр
									Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	
1	24/3670	Шимт хөрсний овоолго	-	8.97	0.05	0.112	1.22	1.81	14.5	3.1	1.6	33	

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжийн нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм							
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01	
1	24/3670	Шимт хөрсний овоолго	-	16.2	51.1	13.8	5.9	8	5.1	19	

Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн үеийн дээжний ханарал ба хуульчлан хэрэглээний хоргилгоо, Шинжилгээ хийсэн арга стандарт: (MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020)

Лабораторийн эрхлэгч: *[Signature]* /MS.c/
Задлан шинжлэгч: *[Signature]* С.Ганцэнг

Зураг 141. Хөрсний дээжний шинжилгээний хариу

Хүснэгт 10. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дтэжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд (%), ширхэгийн хэмжээ (мм)						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Шимт хөрсний овоолго	0-10	16.2	51.1	13.8	5.9	8	5.1	19

Хөрсний химийн үзүүлэлтүүд:

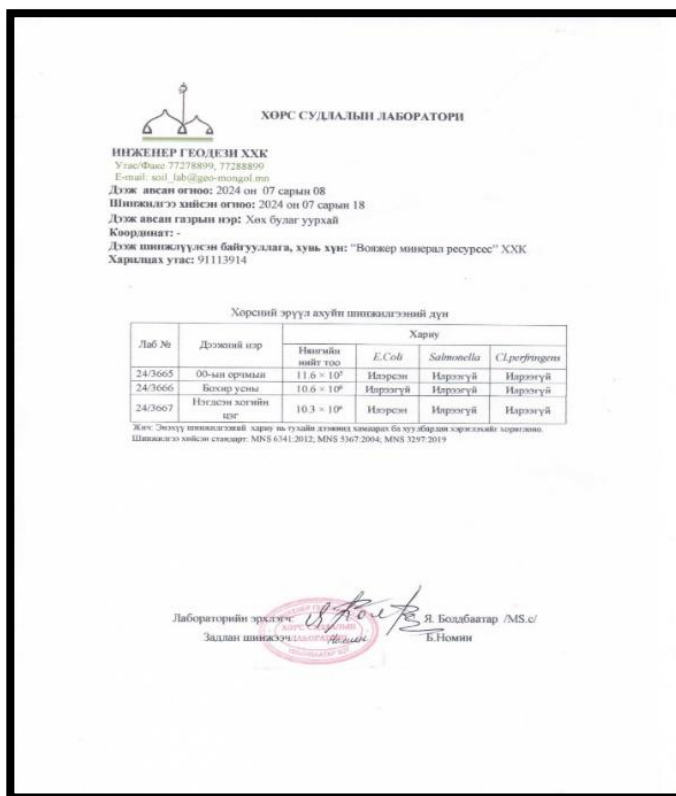
Хүснэгт 11. Дээжинд хийсэн химийн үзүүлэлт

Дээжний нэр	Гүн, см	pH	ЦДЧ, dS/m	Давс, %	Ялзмаг %	CaCO ₃	Солилцох суурь, мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
							Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Шимт хөрсний овоолго	0-10	8.97	0.112	0.05	1.22	1.81	14.5	3.1	1.6	33

Дүгнэлт: Уурхайн хөрсний дээжийг Шимт хөрсний овоолго агрохимийн үзүүлэлт, хөрсний механик үзүүлэлт нь хүлцэх хэмжээнээс даваагүй байна.

10.2.3 Орчны хөрсөн дэх эмгэг төрүүлэгч бактерийн тоо

Инженер Геодези ХХК Хөрс судлалын лабораторид 2024 оны 07 сарын 08-ны өдөр Байгаль орчны мэргэжилтэн хөрсний дээж авч явуулж шинжлүүлсэн.

Зураг 142. Хөрсний нянгийн шинжилгээний хариу

Дүгнэлт: Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээний дүнгээр *E.Coli* нян 00 орчмын хөрс, нэгдсэн хогийн цэгийн хөрснөөс илэрсэн байна.

10.2.4 Гүний усны химийн найрлагын шинжилгээ хийлгэх

➤ Мөн Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газар Хяналтын төв лабораторид Унд ахуйн ус-Цэвэршүүлсэн ус, 1-р худаг, 2-р худаг, Хаягдал тунгаах сан гаралтнаас дээж авч шинжлүүлсэн.

Зураг 143. Дээж авч явуулж байгаа байдал

Дүгнэлт: Шинжилгээний үр дүнгээс үзэхэд уурхайн усан хангамжийн гүний худгийн ус химийн бүрэлдэхүүнээрээ ерөнхий хатуулаг, калцийн бүлэг, магни, нитрат харьцангуй ихэвтэр эрдэсжилттэй, хатуул ус байна. Шинжилсэн үзүүлэлтүүд нь “Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар аюулгүй байдлын үнэлгээ (MNS 0900:2018)-д заасан стандартын шинжилсэн байна. Шинжилгээнд нийт **366.000 төгрөг** зарцуулав.

➤ Баянхонгор аймгийн аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний газрын Байгаль орчны төв лабораториор 2024 оны 07 сарын 24-ны өдөр Орчны хяналт шинжилгээг хийлгүүлсэн. Үүнд уурхайн агаарын сорьцын шинжилгээ, хөрсний дээжийн шинжилгээ, усны шинжилгээ авч шинжилсэн. Шинжилгээнд нийт **214.390 төгрөг** зарцуулав

**УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Усны шинжилгээний дүн

Дугаар, он, № :2024/02
Захиалагч :"Вояжер минерал Ресурсес"-ХХК
Дээжийн тодорхойлолт :Цэвэр -2 (Гүн)
Сорьц авсан газар :Бөмбөгөр сум
Сорьц авсан огноо :2024.07.24
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал :Д.Дэжидмаа /инженер/
Шинжилсэн огноо :2024.07.25
Хуудасны тоо :1/2

Шинжилгээ хийсэн үзүүлэлт-Үр дүн

Тодорхойлсон элемент		Усны чанарын стандарт MNS 0900:2018	Хэмжих нэгж	Шинжилгээний дүн
Химийн шинжилгээ	Био элементүүд	NH ₄	mg/l	0.04
		NO ₂	mg/l	0.001
		NO ₃	mg/l	0.08
		F	mg/l	0.35
		PO ₄	mg/l	0.011
	Давсны ионууд	ж/б	mg/l	1.0
		Cl	mg/l	1.4
		HCO ₃	mg/l	80.5
		SO ₄	mg/l	2.1
		Ca ²⁺	mg/l	7.6
Тусгай үзүүлэлт	Mg ²⁺	mg/l	6.9	
	Хатуулаг	mg/kv/l	0.95	
	ПИЧ	mg/l	1.7	
	EC	µS/cm	178.0	
pH		6.50-8.50	mg/kv/l	6.55
Хүнд металл		Fe	°C	0.02

Тайлбар: ПИЧ-Перманганатын исэлдэх чанар, ил-гүйдэг, Ж/Б-жинлэгдэх бодис, MNS-4943:2015 стандартад заагдсан хүрээлэн байгаа орчинд нийлүүлж болох бохир усан дахь бохирдлын бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ (цаашид ЗДХ)-тай харьцуулахад давсан үзүүлэлт байхгүй байна.

УЦУОШТӨВИЙН ДАРГА: О.ОЮУНЧИМЭГ
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: Д.ДЭЖИДМАА
ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: А.ЖАВЗАННАМЖИЛ

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно. Шинжилгээний дүн - тухайн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**

Усны шинжилгээний дүн

Дугаар, он, № :2024/01
Захиалагч :"Вояжер минерал Ресурсес"-ХХК
Дээжийн тодорхойлолт :Цэвэр -1 (Гүн)
Сорьц авсан газар :Бөмбөгөр сум
Сорьц авсан огноо :2024.07.24
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал :Д.Дэжидмаа /инженер/
Шинжилсэн огноо :2024.07.25
Хуудасны тоо :1/1

Шинжилгээ хийсэн үзүүлэлт-Үр дүн

Тодорхойлсон элемент		Усны чанарын стандарт MNS 0900:2018	Хэмжих нэгж	Шинжилгээний дүн
Химийн шинжилгээ	Био элементүүд	NH ₄	mg/l	0.08
		NO ₂	mg/l	0.18
		NO ₃	mg/l	0.027
		F	mg/l	0.67
		PO ₄	mg/l	0.4
	Давсны ионууд	ж/б	mg/l	5.0
		Cl	mg/l	113.8
		HCO ₃	mg/l	5.4
		SO ₄	mg/l	16.6
		Ca ²⁺	mg/l	6.0
Тусгай үзүүлэлт	Mg ²⁺	mg/l	1.25	
	Хатуулаг	mg/kv/l	1.3	
	ПИЧ	mg/l	151.6	
	EC	µS/cm	7.77	
pH		6.50-8.50	mg/kv/l	7.77
Хүнд металл		Fe	°C	0.07

Тайлбар: ПИЧ-Перманганатын исэлдэх чанар, ил-гүйдэг, Ж/Б-жинлэгдэх бодис, MNS-4943:2015 стандартад заагдсан хүрээлэн байгаа орчинд нийлүүлж болох бохир усан дахь бохирдлын бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ (цаашид ЗДХ)-тай харьцуулахад давсан үзүүлэлт байхгүй байна.

УЦУОШТӨВИЙН ДАРГА: О.ОЮУНЧИМЭГ
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: Д.ДЭЖИДМАА
ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: А.ЖАВЗАННАМЖИЛ

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно. Шинжилгээний дүн - тухайн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Зураг 145. Ус цаг уур, орчны шинжилгээний газрын шинжилгээний хариу

Дүгнэлт: ПИЧ-Перганатын исэлдэх чанар, ил-гүй, Ж/Б-жинлэгдэх бодис, MNS 4943:2015 стандарт заагдсан хүрээлэн байгаа орчинд нийлүүлж болох бохир усан дахь бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /цаашид ЗДХ/-тэй харьцуулахад давсан үзүүлэлт байхгүй байна.

10.2.5 Хаягдал усны химийн найрлагын шинжилгээ хийлгээ

➤ Баяжуулах үйлдвэрийн Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Усны газар - Хяналтын төв лабораторид хаягдал тунгаах сан гаралтнаас дээж авч шинжлүүлсэн.

ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ
/Central inspection laboratory/
Төвмөрөгч улс, Бөмбөгөр сум, 2 дугаар хороо, Увс сум, 510100000

ИТГЭМЖЛӨГДСӨН ЛАБОРАТОРИЙН
СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУДАС
/Test result of accredited laboratory/
ТЛ 092
MNS ISO 17025

**УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ**
Усны шинжилгээний дүн

Дугаар, он, № : 2024/03
Засхилагч : "Вояжер минерал Ресурсес"-ХХК
Сорьц авсан газар : Бөмбөгөр сум
Дээжний тодорхойлолт : Бохир -1
Сорьц авсан огноо : 2024.07.24
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Дэвжидмаа /БОШЛ-ийн инженер/
Шинжилсэн огноо : 2024.07.25
Хуудасны тоо : 1/3

Заналлагчийн нэр /Customer name/: "Вояжер минерал ресурсес" ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Sample number/	Дээжний хаг, байршил /Sample location/	Угт үзлийн төрөл /Type of water/
Бохир усны хими	№ 1630	Баянхонгор аймаг, Бөмбөгөр сум, 1-р баг, ХБУ, Халдвал тусгах сан газарт	Бохир ус

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5л / 1.5L /	2024.10.15	2024.10.17	2024.10.25	MNS 4943:2015

№	Үзүүлэлт /Parameter/	Шинжилгээ өргөн стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions, mg/l	MNS ISO 10523:2001	6.0-9.0	7.94
2	Аммоний, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia, mgN/l	MNS ISO 4428:1997	-	10.70
3	Хлорид, Cl ⁻ мг/л /Chloride Cl ⁻ mg/l	MNS ISO 9297:2007	-	216.20
4	Сулфат (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate, mg/l	MNS ISO 6271:2011	-	36.50
5	Умбуур бодис, мг/л /TSS, mg/l	MNS ISO 11923:2001	<30.0	27.00
6	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч (ХХХ), мг/л /COD, mg/l	ХТЛ-СА3-4/02	<50.0	920.00
7	Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч (БХХ), мг/л /BOD, mg/l	ХТЛ-СА3-4/01	<20.0	353.84
8	Нитрат (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate, mgN/l	MNS ISO 4431:2005	-	0.22
9	Нитрат (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrate, mgN/l	MNS ISO 7890-3:2001	-	1.48

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:
Химийн /Chemist/: Б.Давгаадум /B. Davgaadulam, MSol/
Хянасан /Approved/: Д.Урантас /Urantes, DI/
Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/

Хуудас / page: 1/1

Шинжилгээ хийсэн үзүүлэлт-Үр дүн

Вояжер минерал Ресурсес - ХХК	pH	Ж/Б	ПИЧ	NH ₄ ⁺	PO ₄	NO ₂
MNS 4943:2015	6-9	30	20	15	1.5	1
Хэмжих нэгж	-	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л
Хаялдал бохир ус /тулгаагуур/	9.01	29.6	19.8	2.65	0.198	0.013
Хаялдал бохир ус /нуур/	8.08	26.8	20.1	1.43	0.221	0.042

Тайлбар: ПИЧ/Нитратын индекс чанар, ил-үгүй, Ж/Б-жинлэгдэх бодис, MNS 4943:2015 стандартад заагдсан үзүүлэлт байгаа орчид нийлүүлж болох бохир усан дахь бохирдлын бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээний индекс, ЭДЭ-тэй харьцуулан авсан үзүүлэлт байгаа байна.

УЦУОШТОВИЙН ДАРГА: Д.ДЭВЖИДМАА
ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН ЛАБОРАТОРИЙН ИНЖЕНЕР: Д.ДЭВЖИДМАА
ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: А.ЖАВЗАННАМЖИЛ

Хуурбарсан хэрэгцээгй харилцон, Шинжилгээний дүн - туурай, шинжилсэн сорьцонд, хүчтэйг.

Зураг 146. Ус цаг уур, орчны шинжилгээний газрын шинжилгээний харуу

Дүгнэлт: ПИЧ-Перганатын исэлдэх чанар, ил-гүй, Ж/Б-жинлэгдэх бодис, MNS 4943:2015 стандарт заагдсан хүрээлэн байгаа орчинд нийлүүлж болох бохир усан дахь бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгчийн үзүүлэлт зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан байна.

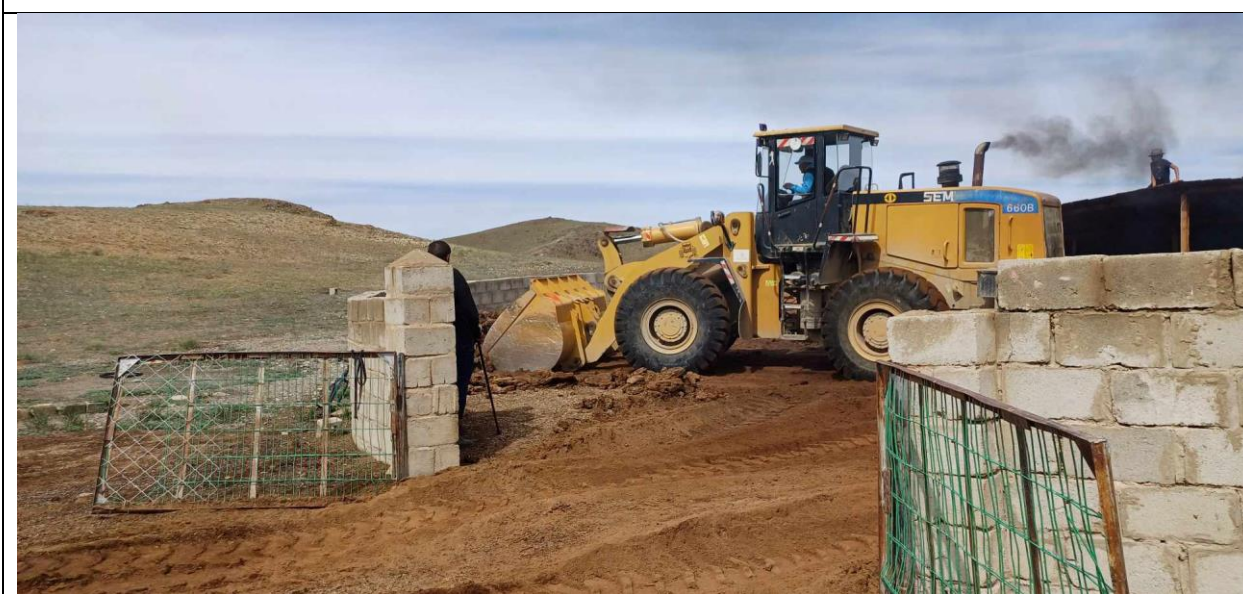
БҮЛЭГ XI. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

11.1 Орон нутгаас тавьсан санал, хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх

2024 оны 02 сарын 26 нд Бөмбөгөр сумын багийн иргэн Дагвадоржийнд нүүрс буулгаж өгсөн. 2024 оны 02 сарын 28,29 нд өвс тэжээл ачиж буулгасан. 2024 оны 02 сарын 24,25 нд багийн гол тээврийн замыг засаж сайжруулсан. Багийн иргэн Батзаяагийн өвөлжөөний хүрзэнг ухаж янзалж өгсөн.

Зураг 147. Батзаяагийн өвөлжөөний хүрзэнг янзалж байгаа үе

11.2 Уурхай болон баяжуулах үйлдвэрийн Байгаль орчны чиглэлээр хэрэгжүүлж буй ажилд Байгаль орчны төлөвлөгөөт аудит мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, дүгнэлт гаргуулах

Уурхайн Байгаль орчны аудитын эрх бүхий мэргэжлийн байгууллага “Ашид Ананда” ХХК-р хийлгэж хянуулан батлуулан, БОАудитын зөвлөмжийн тайланг нь боловсруулан Баянхонгор аймгийн БОАЖГазарт илгээхэд бэлэн болсон байна. Уг ажилд **8,654,545.45 төгрөг** зарцуулсан байна.

Зураг 148. Байгаль орчны аудитын тайлан

11.3 Хөдөлмөр хамгаалал, эрүүл ахуйн талаар ажилчдад сургалт зохион байгуулах

Дүрэм, журмын хэрэгжилтийг ханган ажиллах үүднээс ХАБ-ын хяналтын дор ажиллаж байгаа ажилтан бүр ХАБ-ын багаж хэрэгсэл ажлын хувцсаар хангагдаж ажиллах бөгөөд сар бүр нийт ажилчдад амраад болон шинээр ирсэн ажилчид, зочид төлөөлөгчдөд дараах зааварчилгааг танилцуулдаг.

- Уурхайд ажиллах ерөнхий аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа
- Ээлжит ХАБ-ийн сургалт
- Ээлжит бус ХАБ-ийн сургалт
- Давтан ХАБ-ийн сургалт
- Шинэ ажилтны ХАБ-ийн сургалт
- Эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх сургалт зэргийг зохион байгуулан ажилласан.

Зураг.149 Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт

Сургалтын бүртгэл

Сургалтын нэр: Үйлдвэр, ажлаар ажилладаг
 2024.09.15
 Огноо: 2024.09.15 ХЭЛСЭНЦАА: 20.00 ДУУСАНЦАА: 21.20

№	Ажилтны овог, нэр	Хэрг өгж	Албан тушаал	Шалгалтын оноо	Гарын үсэг
1	Баянжүр Чингэл				
2	М.Батбаяр	Лаборант	Хиймэл		
3	М.Оюу	ХБҮ	Өвөрмөц	2024.09.15	
4	М.Мөнхбаяр	Лаборант	Хиймэл		
5	Б.Мөнхбаяр	ХБҮ	Нэгж		
6	С.Нарангуй	Лаборант	Хиймэл		
7	В.Батбаяр	Техникийн	Өвөрмөц		
8	В.Батбаяр	Техникийн	Өвөрмөц		
9	В.Батбаяр	Техникийн	Өвөрмөц		
10	Ж.Ариун	ХБҮ	Хиймэл		
11	Э.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
12	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
13	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
14	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
15	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
16	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
17	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
18	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
19	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
20	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
21	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
22	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
23	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
24	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
25	М.Мөнхбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		

Сургалтын бүртгэл

Сургалтын нэр: Үйлдвэр, ажлаар ажилладаг
 2024.09.15
 Огноо: 2024.09.15 ХЭЛСЭНЦАА: 20.00 ДУУСАНЦАА: 21.30

№	Ажилтны овог, нэр	Хэрг өгж	Албан тушаал	Шалгалтын оноо	Гарын үсэг
1	Д.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
2	Т.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
3	У.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
4	С.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
5	В.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
6	Р.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
7	Т.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
8	Т.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
9	О.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
10	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
11	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
12	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
13	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
14	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
15	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
16	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
17	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
18	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
19	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
20	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
21	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
22	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
23	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		
24	Х.Батбаяр	ХБҮ	Өвөрмөц		

Зураг.150 Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалтын бүртгэл

11.4 Уурхайн үйл ажиллагаа ажилчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөхөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах

Уурхайн үйл ажиллагаанаас хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөхөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч ажилладаг. Нийт ажилчдын хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааг хангаж хамгаалах хэрэгслээр бүрэн хангаж ажилладаг. Мөн ажилчдын хүнсэнд хор саармагжуулах хүнсийг хэрэглэж, олгож ирсэн.

БҮЛЭГ XII. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БОМТ-Г ХЭРЭГЖИЛТИЙН НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

12.1 2025 оны БОМТ-г БОАЖ-ын яамны сайтад цахимаар илгээх

Уурхайн Байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээний дагуу жил бүрийн БОМТ-ын төлөвлөгөөг боловсруулан Байгаль орчин уур амьсгалын яамны цахим сайт буюу <https://eic.mn/envmng/login.php> сайтад цахимаар илгээн батлуулж ажилладаг.

12.2 2024 оны БОМТ-ний биелэлтийн тайланг хүргүүлж, ажлын хэсгээр дүгнүүлэх

Хуулийн хугацаанд Байгаль орчин, уур амьсгалын яамны ХБОБНУ-ын газраар 2024 онд хэрэгжүүлэн ажиллах Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг 12 бүлэг 72 ажил гүйцэтгэхээр төлөвлөж батлуулан, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулан ажиллалаа.

12.3 Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайланг хэлэлцүүлэх

Уурхайн 2024 оны Байгаль орчны тухайн жилийн хэрэгжүүлж хийсэн ажлын тайлан болох БОМТ-ын төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг Орон нутгийн ажлын хэсгийн комисст тайлагнаж, дүгнүүлж ажиллана

12.4 Орон нутгийн иргэдээс санал гомдол гарсан тохиолдол бүрт гомдлыг барагдүүлэн, бичгээр биелэлтийг тайлагнаж байх

Орон нутгийн иргэдээс уурхайн үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлаар санал гомдол ирээгүй болно.

ДҮГНЭЛТ

“Вояжер минерал ресурсес”ХХК-ийн 2024 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний ажлын гүйцэтгэл нь ажилчдын эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэн, хөдөлмөр аюулгүй ажиллагааг мөрдлөг болгож, цаашид байгаль орчинд ээлтэй орчныг бий болгохоор зорин ажиллаж байна. Ил уурхай болон баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагааны хүрээнд шинээр хийгдсэн ажлуудыг нэгтгэн дараах байдлаар дүгнэж байна.

- Дүйцүүлэн хамгааллын техникийн нөхөн сэргээлт 8.52 га газарт
- Уурхайн техникийн нөхөн сэргээлт 1.24 га
- Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны тэмдэг тэмдэглэгээ бүрэн хангагдсан.
- Уурхайн эдэлбэр газрын орчинд ногоон байгууламжийг бий болгон орчны тохижилтыг үе шаттай хийж гүйцэтгэж байна.

Манай компани нь 2024 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэлд нийт **151,532,649.98 төгрөг** зарцуулсан болно.

Хүснэгт 12. 2024 оны зарцуулсан зардлын төсөв

№	Зардлын төрөл	Дүн (төгрөг)
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зардлын биелэлт	20,756,514.53
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	91,441,000
3	Дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт	27,365,000
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох төлөвлөгөө	0
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах төлөвлөгөө	0
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	0
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	1,516,000

8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	1,790,590
9	Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	8,654,545.45
10	Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	0
Нийт дүн		151,532,649.98

Тайлангийн бүлэг бүрийн хийж гүйцэтгэсэн ажлын зурган тайлан, дүйцүүлэн хамгааллын ажлын тайлан, техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлын тайлан, ус ашиглалтын тайлан, химийн бодис ашиглалтын тайлан зэрэг бусад бичиг баримтуудыг тайланд хавсаргав.

2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙГ ХҮЛЭЭЖ АВАХ ДҮГНЭХ ХУУДАС

2024.11.21

Дугаар: 006

Номгон

- Төсөл хэрэгжүүлэгч ААН-ийн нэр: "Вояжер минерал ресурсес" ХХК
- Төслийн байршил: Баянхонгор аймаг, Бөмбөгөр сум, Улаан сайр 1 дүгээр баг
- Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: МУ - 020591
- Огноо: 2024.11.21

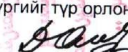
#	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Авсан байвал зохих оноо	Ажлын хэсгийн гишүүдийн үнэлсэн оноо							Гишүүдийн үнэлсэн онооны энгийн арифметик дундаж	Үндэслэл, тайлбар
			Гишүүн 1	Гишүүн 2	Гишүүн 3	Гишүүн 4	Гишүүн 5	Гишүүн 6	Гишүүн 7		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	20	19	18.6	18.2	19	20	20	20		
2	Нөхөн сэргээлтийн										

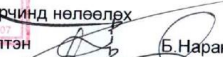
	төлөвлөгөөний биелэлт /техникийн нөхөн сэргээлт, биологийн нөхөн сэргээлт, татан буулгах, хаалтад бэлтгэх/	30	30	30	25.8	30	30	30	30		
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	10	10	10	10	10	10	10	10		
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний биелэлт	5	5	5	5	5	5	5	5		
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга	5	5	5	5	5	5	5	5		

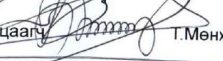

	хэмжээний биелэлт									
6	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	10	10	7	9	9.1	10.	10	10	
7	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	5	5	4.2	4.2	4.2	5.	5	5	
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	5	5	4.2	4.2	4.2	5.	5	5	
9	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	5	5	5	5	5	5.	5	5	
10	Аймаг, сумын орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагын	5	5	5	5	5	5.	5	5	

	шаардлагаар хийсэн ажил болон нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт									
	Нийт оноо	100	99	94	91.4	90.5	100.	100.	100	

Тайлбар: Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг аймгийн Засаг даргын 2020 оны 01 сарын 20 өдрийн А/22 дугаар захирамжаар байгуулагдсан байнгын ажлын хэсэг 97.9% гүйцэтгэлтэйгээр дүгнэлээ. Тус компани нь зөвлөмжинд заасан ажлыг бүрэн хийж гүйцэтгэх шаардлагатай байна.

Ажлын хэсгийн ахлагч: Байгаль орчны газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Д.Содномсамдан

Нарийн бичгийн дарга: Байгаль орчны газрын газар, газрын хэвлий, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн Б.Наранбаатар

Гишүүд: Байгаль орчны газрын байгаль орчны хяналтын Улсын байцаагч Т.Мөнхжаргал
Байгаль орчны газрын усны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Б.Зүгдоржав

Бөмбөгөр сумын Байгаль орчны хяналтын Улсын байцаагч Д.Мөнх - Очир

Бөмбөгөр сумын Байгаль хамгаалагч Ж.Саруул

Бөмбөгөр сумын иргэний төлөөлөл Б.Батзаяа

Хүлээн зөвшөөрсөн:

"Вояжер минерал ресурсес" ХХК – ны
гүйцэтгэх захирал Д.Мөнх - Эрдэнэ

НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ХҮЛЭЭН
АВСАН ТУХАЙ АКТ

2023.12.05

№ 07

Номгон

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2023 оны 09 дүгээр сарын 06 -ний өдрийн А/439 дүгээр тушаал, аймгийн Засаг даргын 2020 оны 01 сарын 20 – ний өдрийн А/22 дугаар захирамжаар томилогдсон тухайн жилийн Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг дүгнэх, нөхөн сэргээлтийн ажлыг хүлээж авах комисс, Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын Улаан сайр 1 дүгээр багийн нутаг дэвсгэрт “Хөх булаг” нэртэй газарт алт, зэсийн орд ашиглах МУ – 020591 тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий “Вояжер минерал ресурсес” ХХК -ны 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө болон нөхөн сэргээлтийн байдалтай газар дээр нь танилцав. Тус компани нь Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд техникийн нөхөн сэргээлтийг 1,2,3,5 дугаар биетэд техник 0.75 га биологийн нөхөн сэргээлт, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд 3 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийг хийхээр төлөвлөсөн байна.

“Вояжер минерал ресурсес” ХХК нь аймгийн нөхөн сэргээлтийг хүлээж авах байнгын комисст төлөвлөгөөт техникийн нөхөн сэргээлтийг 1.14 га, биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлын 0,75 га талбайд, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд “Холбоо”, “Муу худаг” нэртэй газруудад 7,62 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийг ажлыг хийж танилцуулав.

Комиссын шийдвэр:

“Вояжер минерал ресурсес” ХХК нь Бөмбөгөр сумын Улаан сайр 1 дүгээр багийн нутаг дэвсгэрт “Хөх булаг” нэртэй газарт 1.14 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт, биологийн нөхөн сэргээлтийг 0.75 га талбайд хийснийг ажлын хэсэг газар дээр нь үзэж танилцлаа. Тус компаний хийсэн төлөвлөгөөт 1,14 га, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд 7.62 га талбайд хийсэн техникийн нөхөн сэргээлт нь “Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт MNS 5917:2008 техникийн ерөнхий шаардлагыг хангаж байна гэж үзэв.

Хавсралтанд заагдсан солбицол бүхий 8,76 га техникийн нөхөн сэргээлт.

Байгаль орчны газрын даргын албан

үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч

Д. Содномсамдан

Нарийн бичгийн дарга: Байгаль орчны газрын газар, газрын хэвлий, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний асуудал хариуцсан газрын ахлах мэрэгжилтэн

Б.Наранбаатар

Гишүүд:

Байгаль орчны газрын байгаль орчны хяналтын Улсын байцаагч Т.Мөнхжаргал

Байгаль орчны газрын усны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Б.Зүгдоржав

Бөмбөгөр сумын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч Д.Мөнх - Очир

Бөмбөгөр сумын Байгаль хамгаалагч Ж.Саруул

Бөмбөгөр сумын иргэний төлөөлөл Б.Батзаяа

Хүлээн зөвшөөрсөн:

“Вояжер минерал ресурсес” ХХК – ны захирал Д.Мөнх - Эрдэнэ

